

2025
ເມືອງ ເຊໂປນ

**ແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ
ແລະ ແຫ້ງແລ້ງແບບ
ເຊື່ອມສານ ສຳລັບເມືອງ
ເຊໂປນ**

Aluvium and Hydrotech
Consulting

ບົດລາຍງານສະບັບສົມບູນ

ແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ ແບບເຊື່ອມສານ ສຳລັບ
ເມືອງເຊໂປນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

ສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການໃນການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືກັບ
ສະພາບອາກາດໂດຍຜ່ານການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການປັບ
ຕົວຕາມລະບົບນິເວດ (RFP-005-2023)

alluvium

ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ກະກຽມໂດຍຊ່ຽວຊານຈາກ Alluvium ແລະ Hydrotech Consulting (HTC) ສໍາລັບ ໂຄງການພັດທະນາຂອງສະຫະປະຊາຊາດ (UNDP) ແລະ ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ (DWR) ຂອງກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (MoNRE), ສປປລາວ ເພື່ອໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານ ວິຊາການໃນການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືກັບສະພາບອາກາດໂດຍຜ່ານການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແບບເຊື່ອມສານແລະ ການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດ (RFP-005-2023).

ທີ່ປຶກສາ: Harry Virahsawmy, Simon Hammer; Bae Pheaxay, Oukham Phounpakone, Dr. Bounhome Kimmany, Sengaloun Vongthana, Aksheyta Gupta.

ກວດແກ້ໂດຍ: Simon Tilleard

ອະນຸມັດໂດຍ: Simon Tilleard

ສະບັບທີ: 03

ວັນທີເສີຍແຜ່: ກຸມພາ 2025

ເສີຍແຜ່ໂດຍ: Phingsaliao Sithiengtham (UNDP), Bernard Kipngetich Bett (UNDP), Singthong Phanthamala (DWR)

ການອ້າງອີງ: Alluvium and Hydrotech Consulting, 2025, Integrated Climate-Resilient Flood Management Strategy (ICFMS) for Champhone District, final report prepared by the Alluvium Group and Hydrotech Consulting for the United Nations Development Programme (UNDP) and Department of Water Resources (DWR), Lao PDR.

ຮູບໜ້າປົກ: ບ້ານສິບສະລຸ, ເມືອງເຊໂປນ (Alluvium 2024).

ສາລະບານ

1.	ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຜແຫ້ງແລ້ງ.....	1
1.1	ຄວາມເປັນມາ.....	1
1.2	ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.....	2
1.3	ຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດ.....	3
2.	ການປະເມີນສະພາບພື້ນທີ່ໂຄງການ	6
2.1	ສະພາບດ້ານພູມສາດ.....	6
2.2	ລະບົບນິເວດ.....	7
2.3	ສະພາບທາງດ້ານພູມອາກາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດ.....	8
2.4	ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.....	12
2.5	ຄວາມສ່ຽງໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຜແຫ້ງແລ້ງ.....	12
3.	ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2025-2029	19
3.1	ເປົ້າໝາຍ.....	19
3.2	ຈຸດປະສົງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	19
3.3	ກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	30
4.	ເອກະສານອ້າງອີງ.....	32
5.	ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ – ແຜນທີ່ນໍ້າຖ້ວມບ້ານເປົ້າໝາຍ	33

ສາລະບານຮູບ

ຮູບທີ 1. ຂະບວນການ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໃນການພັດທະນາແຜນ ICFMS.....	4
ຮູບທີ 2. ແນວຄິດການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດທີ່ສ້າງແນວຄວາມຄິດຢູ່ໃນກອບການບັງຄັບ-ຄວາມກົດ ດັນ-ລັດ-ຜົນກະທົບ-ການຕອບສະໜອງ (ທີ່ມາ: UNEP-UNDP-IUCN, 2010).....	5
ຮູບທີ 3. ໂຄງຮ່າງຂອງ UNDP ສໍາລັບລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (ທີ່ມາ: UNDP, 2018).....	6
ຮູບທີ 4. ລັກສະນະທາງຜູມສາດຂອງເມືອງເຊໂປນ.....	9
ຮູບທີ 5. ສະພາບຄວາມທຸກຍາກພາຍໃນເມືອງເຊໂປນ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ: https://apps.k4d.la/analyst/).....	10
ຮູບທີ 6. ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນພາຍໃນເມືອງເຊໂປນ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ: https://apps.k4d.la/analyst/).....	11
ຮູບທີ 7. ວັນແຫ້ງແລ້ງຕິດຕໍ່ກັນ (ຄ່າສະເລ່ຍລາຍປີຕໍ່ເມືອງ) ສໍາລັບຮອບວຽນການເກີດຊໍ້າ 5 ປີ (ຊ້າຍເທິງ), 10 ປີ (ເທິງຂວາ), 50 ປີ (ຊ້າຍລຸ່ມ), ແລະ 100 ປີ (ລຸ່ມຂວາ) (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Antea, 2024).	14
ຮູບທີ 8. ລະບົບການພະຍາກອນ ແລະ ເຕືອນໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.	15
ຮູບທີ 9. ສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດໃນເມືອງເຊໂປນ , ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.....	17
ຮູບທີ 10. ການຈັດລະບຽບການປົກຄອງ.....	30
ຮູບທີ 11. ແຜນນໍາຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ສິບລະລຸ.....	33
ຮູບທີ 12. ແຜນນໍາຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ສິບລະລຸ.....	34
ຮູບທີ 13. ແຜນນໍາຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ແກ້ງທ່າແມະ.....	35
ຮູບທີ 14. ແຜນນໍາຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ແກ້ງຫົວປາ.....	36

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງທີ 1. ປະເພດການປົກຫຸ້ມພື້ນທີ່ເມືອງເຊໂປນ	7
ຕາຕະລາງທີ 2. ລາຍການສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ເມືອງເຊໂປນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.....	16
ຕາຕະລາງທີ 3. ຊ່ອງຫວ່າງໃນເມືອງເຊໂປນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (EWS) ສໍາລັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.....	18
ຕາຕະລາງທີ 4. ເປົ້າໝາຍແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄາດຄະເນງົບປະມານສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ.....	20
ຕາຕະລາງທີ 5. ການຄາດຄະເນການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງເມືອງໃນໄລຍະ 2025-2029	21
ຕາຕະລາງທີ 6. ແຜນງານ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານ ສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ (2025-2029).....	22

ອະນິບາຍຄຳຫຍໍ້

DAFO	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ
DoNRE	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ
DWR	ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
DMH	ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ
EbA	ການປັບຕົວໂດຍອາໄສລະບົບນິເວດ
EWS	ລະບົບກະເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ
GEDSI	ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ຄວາມພິການ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມທາງສັງຄົມ
ICFMS	ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມແບບເຊື່ອມສານ
ICM	ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ
Lao PDR	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
IWRM	ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ
LPC	ນະຄອນຫຼວງພະບາງ
MoLSW	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
MoNRE	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
NDMC	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ
MTC	ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ
MoICT	ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ
MWPT	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ
PoNRE	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ
UNDP	ໂຄງການພັດທະນາສະຫະປະຊາຊາດ
XBH	ອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ

ນິຍາມຄຳສັບ

Flood extent: ພື້ນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກນ້ຳຖ້ວມ.

Riverine Flooding: ນ້ຳລີ້ຕາຝັ່ງ ເຊິ່ງເອີ້ນກັນວ່າ ນ້ຳຖ້ວມແມ່ຈາກນ້ຳ ເກີດຂຶ້ນເມື່ອແມ່ນ້ຳ, ລຳນ້ຳ ຫຼື ສາຍນ້ຳອື່ນໆ ໄຫຼລົ້ນຝັ່ງເນື່ອງ ຈາກຜົນຕົກນັກຕິດຕໍ່ກັນເປັນເວລາດົນ ສິ່ງຜົນໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມໃນພື້ນທີ່ອ້ອມຂ້າງເປັນບໍລິເວນກວ້າງ.

Hazard mapping: ແຜນທີ່ຄວາມອັນຕະລາຍ, ໝາຍເຖິງແຜນທີ່ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຫຼື ພື້ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການ ເກີດຄວາມອັນຕະລາຍ.

Representative Concentration Pathways (RCP): RCP ໝາຍເຖິງສົມມຸດຖານການຈຳລອງການປ່ຽນແປງອາຍຸພິດເຮືອນແກ້ວທີ່ ລະດັບຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນແຕກຕ່າງກັນ ຮ່ວມກັບການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບຜົນການສ້າງແບບທາງ ພູມອາກາດ. ສົມມຸດຖານການຈຳລອງການປ່ຽນແປງອາຍຸພິດເຮືອນແກ້ວທີ່ລະດັບ 4.5 (RCP 4.5) ອາດຈະມີຈຸດສູງສຸດຢູ່ພາຍໃນປີ 2040 ຈາກນັ້ນກໍ່ຈະຫຼຸດລົງ. ສຳລັບ RCP 4.5 ການປ່ຽນແປງອາຍຸພິດເຮືອນແກ້ວຍັງຄົງຈະສືບຕໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນຕະຫຼອດສະຕະວັດທີ 21.

ຄຳນຳ

ແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ ແບບເຊື່ອມສານ (ICFMS) ສຳລັບເມືອງເຊໂປນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ສະໜອງແຜນການດຳເນີນງານແບບລະອຽດ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຢ່າງມີປະສິດຕິຜົນ ໃຫ້ບັນລຸໄດ້ເຖິງໝາກຜົນອັນດີທີ່ສຸດໃຫ້ແກ່ເສດຖະກິດລວມ, ຊຸມຊົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ICFMS ສະບັບນີ້ ໄດ້ສອດຄ່ອງຕາມທິດທາງຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (ສະບັບປັບປຸງປີ 2017), ແຜນຍຸດທະສາດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2030, ແຜນການຂອງຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ແຜນພັດທະນາຂອງແຂວງ ແລະ ແຜນພັດທະນາຂອງເມືອງ.

ICFMS ສະບັບນີ້ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍການຮ່ວມມືກັບຂະແໜງການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງເມືອງເຊໂປນ ພາຍໃຕ້ໂຄງການ IWRM-EBA ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ (GEF) ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP).

ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ໃນນາມຕາງໜ້າອົງການປົກຄອງເມືອງເຊໂປນ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງ ບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ຕະຫຼອດຮອດພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ໄດ້ມີການປະສານສົມທົບກົມກຽວກັນ ໃນການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງສະບັບນີ້ ເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ. ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຮ່ວມມືກັນຢ່າງສະໝິດແໜ້ນລະຫວ່າງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ພາກເອກະຊົນ, ບັນດາຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງທີ່ຕັ້ງໄວ້ ປະກອບສ່ວນໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃນເມືອງຊົນນະບູລີໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.

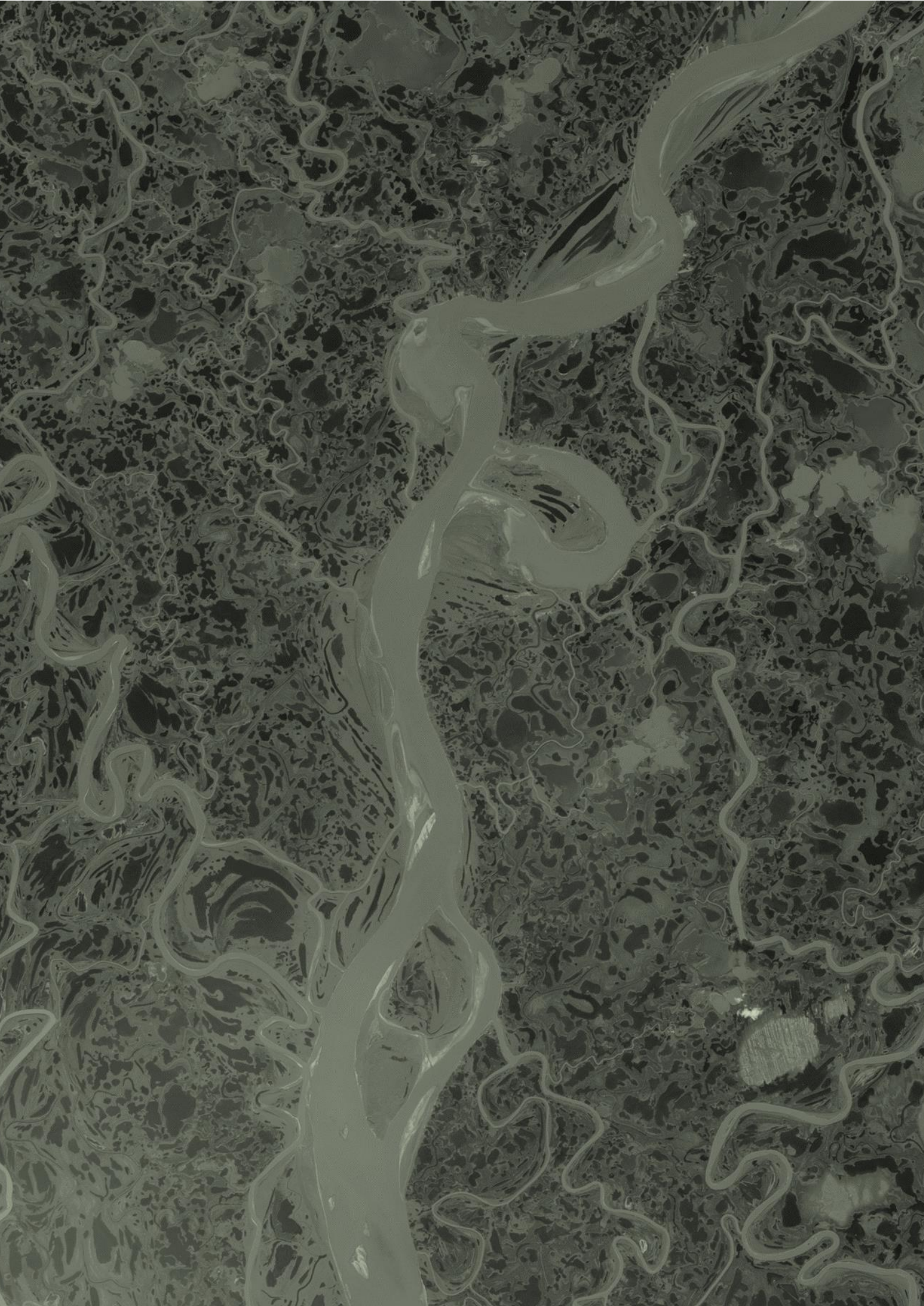
ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງຄະນະຮັບຜິດຊອບທີ່ໄດ້ສຸມເຫື່ອແຮງ, ສະຕິປັນຍາ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າການ ໃນການສ້າງແຜນນີ້ຂຶ້ນມາຈົນສຳເລັດ. ສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ແລະ ຄຳຄິດຄຳເຫັນ ໃຫ້ແຜນສະບັບນີ້ສົມບູນຂຶ້ນ. ພິເສດຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງຜູ້ໃຫ້ທຶນທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ທາງດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ວິຊາການ. ເອກະສານດັ່ງກ່າວ ຈະໄດ້ນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເຊື່ອມສານເຂົ້າກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງເມືອງ ແລະ ແຜນການຂອງຂະແໜງ ການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພ້ອມນັ້ນກໍຈະໄດ້ມີການທົບທວນຄືນ ແລະ ປັບປຸງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

ທີ່ ເມືອງເຊໂປນ, ວັນທີ ...../...../.....

ຫົວໜ້າກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ

ຫົວໜ້າ ພຊສ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

ເຈົ້າເມືອງເຊໂປນ

1. ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ

1.1 ຄວາມເປັນມາ

ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ປະກອບມີ 15 ເມືອງ (ລວມທັງເມືອງສອງຄອນ) ແລະ ມີ 1,022 ບ້ານ, ມີປະຊາກອນທັງໝົດປະມານ 1 ລ້ານຄົນ (ສູນສະຖິຕິລາວ, 2016). ວຽກງານກະສິກໍາມີຄວາມສໍາຄັນເປັນພິເສດສໍາລັບແຂວງ, ໃນນັ້ນ 75% ຈໍານວນປະຊາກອນແມ່ນດໍາລົງຊີວິດຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ອາໄສການເຮັດກະສິກໍາແບບຍືນຍົງເພື່ອການດໍາລົງຊີວິດ. ເນື້ອທີ່ນໍ້າຂອງແຂວງປະມານ 15,000 ກມ² ແມ່ນຖືກນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການກະສິກໍາ. ການປູກເຂົ້ານໍາແຊງຂອງແຂວງໄດ້ສະໜອງເຂົ້າ ປະມານ 25% ຂອງຈໍານວນເຂົ້າທີ່ບໍລິໂພກໃນ ສປປ ລາວ. ເນື້ອທີ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນອນຢູ່ພາຍໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ ປະມານເກືອບເທົ່າ ~19,500 ກມ², ມີຍອດຂອງແມ່ນໍ້າລໍາເຊຕ່າງໆແມ່ນເລີ່ມຢູ່ໃນເຂດສາຍພູຫຼວງ ເຂດຊາຍແດນ ສປປ ລາວ-ຫວຽດນາມ, ໃນເຂດພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງແຂວງ.

ແຜນຄຸ້ມຄອງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ ແບບເຊື່ອມສານ (ICFMS) ສໍາລັບເມືອງສອງຄອນ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍຄວາມທົນທານຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງໃນເມືອງ - ເຊິ່ງທັງສອງເຫດການນີ້ໄດ້ຄາດຄະເນວ່າຈະມີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມຖີ່ຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ມັນກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຝ້າອາກາດ. ການສ້າງແຜນທີ່ໄພອັນຕະລາຍຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມຂອງອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜືນທີ່ອັນກວ້າງໃຫຍ່ຂອງເມືອງສອງຄອນ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂດທາງພາກເໜືອຂອງເມືອງ) ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມເຂດແຄມສາຍນໍ້າເຊຈໍາພອນ, ນໍ້າເຊຊ້າງຊອຍ ແລະ ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ ອັນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ສ່ວນເຂດພາກຕາເວັນຕົກຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ລວມທັງເມືອງສອງຄອນຍັງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງຢ່າງຮ້າຍແຮງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນເປັນໄລຍະເວລາຍາວນານ. ຄຽງຄູ່ກັນກັບຄວາມອ່ອນໄຫວຂອງວຽກງານກະສິກໍາທີ່ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ (ເມື່ອທຽບໃສ່ກັບເຂດພາກຕາເວັນອອກຂອງແຂວງທີ່ມີຜືນທີ່ສູງກວ່າ) ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າສະພາບໄພແຫ້ງແລ້ງໃນເຂດເມືອງສອງຄອນ ອາດຍັງຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ຜົນຜະລິດກະສິກໍາຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.

ICFMS ສໍາລັບເມືອງສອງຄອນໄດ້ກໍານົດຍຸດທະສາດ ແລະ ກໍານົດແຜນການດໍາເນີນງານໃນ 5 ປີຂ້າງໜ້າ (2025-2029) ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຍືດຢູນຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ລວມທັງຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຝ້າອາກາດ). ມັນເຮັດໜ້າທີ່ເປັນແຜນລວມສໍາລັບການເພີ່ມຄວາມຍືດຢູນໂດຍການນໍາໃຊ້ແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (ICM), ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM), ການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (EbA), ແລະ ວິທີການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ, ໃນຂະນະທີ່ກໍາລັງສົ່ງເສີມວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາແບບຍືນຍົງ, ກວມລວມ, ແລະ ຕອບສະໜອງໄດ້ດ້ານບົດບາດຍິ່ງຊາຍ. ແຜນ ICFMS ຍັງຖືກອອກແບບມາເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນ, ຮັບປະກັນວ່າຊຸມຊົນສາມາດວາງແຜນຢ່າງສອດຄ່ອງກັບສະພາບ ແລະ ສາມາດຜັນຝຸຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງໄດ້ດີຂຶ້ນ.

ICFMS ກວມເອົາເນື້ອໃນທີ່ສໍາຄັນໃນຂອບເຂດໜ້າວຽກຫຼັກດັ່ງນີ້:

- ການຄຸ້ມຄອງພູມສັນຖານ: ແຜນດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ນໍາໃຊ້ສະເພາະກັບເມືອງເຊໂປນ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ, ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຊຸມຊົນຊົນເຊເດນະບົດທີ່ເປັນບ້ານເປົ້າໝາຍຫຼັກຄື ບ້ານສິບສະລຸ, ແກ້ງຫົວປາ ແລະ ແກ້ງທະແມ.
- ຂະແໜງການ: ແຜນນີ້ ປະກອບມີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຂະແໜງການ, ສຸມໃສ່ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ານຜືນຖານໂຄງລ່າງ, ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ການກະກຽມຄວາມພ້ອມ ເພື່ອຮັບປະກັນການຮັບມືກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.
- ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ໂຄງການດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ປະສານສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມຜັດທະນາ ເພື່ອຮ່ວມກັນຜັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ. ໃນນັ້ນຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ກັບກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ເຊັ່ນ: ຊົນເຜົ່າ ແລະ ແມ່ຍິງ ໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈ.
- ໄລຍະເວລາ: ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດງານທີ່ສະເໜີແມ່ນມີໄລຍະເວລາ 5 ປີ ແຕ່ປີ 2025-2029 ແລະ ລວມມີກິດຈະກໍາປະຕິບັດໃນໄລຍະສັ້ນຈໍານວນໜຶ່ງເພື່ອສ້າງຄວາມຍືດຢູນໃນທັນທີທັນໃດ, ພ້ອມທັງກິດຈະກໍາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະຍາວ ທັງແບບເປັນໂຄງສ້າງ ແລະ ບໍ່ເປັນໂຄງສ້າງ ລວມທັງການລົງທຶນໃສ່ຜືນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ຂໍ້ລິເລີ່ມການຜັນຝຸລະບົບນິເວດ.

1.2 ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ

ICFMS ສະບັບນີ້ ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ແລະ ຂໍ້ລິເລີ່ມເບື້ອງຕົ້ນ ໄດ້ສັງລວມໄວ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມເມືອງ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍ ແລະ ທິດທາງຈຸດສຸມຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງເມືອງເຊໂປນ, ໂດຍ ສະເພາະກ່ຽວກັບ:

- **ເປົ້າໝາຍທີ 1:** ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງເມືອງຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງມີຄຸນນະພາບ. ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 1: ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກ ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ໜັ້ນຄົງ. ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 2: ພັດທະນາກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃຫ້ທັນສະໄໝ ແລະ ຍືນຍົງ.
- **ເປົ້າໝາຍທີ 3:** ປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະເຂດ ຊົນນະບົດ ໃຫ້ສາມາດຜະລິດເປັນສິນຄ້າທີ່ໜັ້ນຄົງ, ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ. ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 1: ພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ເພື່ອໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນດີຂຶ້ນ. ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 4: ສິ່ງເສີມບົດບາດ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ, ຊາວໜຸ່ມ, ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ, ຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ອາວຸໂສເຂົ້າໃນການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຂວງ

ແຜນ ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ (2021-2025) ຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ໂດຍການ ສະໜັບສະໜູນອັດຕາການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດຕາມເປົ້າໝາຍ, ການປົກປັກຮັກສາທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດຕໍ່ສັງຄົມຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ (2016-2025) ໂດຍ ສະໜັບສະໜູນການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນທິດທາງທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ດຸ່ນດ່ຽງ, ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ. ແຜນ ICFMS ຍັງ ສອດຄ່ອງກັບຂະບວນການປົກປັກຮັກສາທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນໃນ ທິດທາງທີ່ຍືນຍົງ, ມີປະສິດທິຜົນສູງສຸດ ແລະ ຕາມທິດສີຂຽວ. ສຸດທ້າຍ, ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍ 8 ຂອງເປົ້າໝາຍການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງແຫ່ງຊາດ (SDGs) ເພື່ອສິ່ງເສີມການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ກວມລວມ ແລະ ຍືນຍົງ.

ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ (2021-2025) ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ 6 ແຜນງານຄື: (1) ສ້າງກິນໄກຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ອ່າງເກັບນ້ຳ (2) ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (3) ຄຸ້ມ ຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (4) ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຜູ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (5) ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ (6) ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້, ການປົກປັກ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ.

ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ “ຍຸດທະສາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຮອດປີ 2035” ໂດຍສະເພາະ ກ່ຽວກັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ການຄວບຄຸມໄພພິບັດ.

ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນປະຕິບັດງານໃນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດເພື່ອການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຮອດປີ 2030 ໂດຍ ສະເພາະ: 1) ພັດທະນາ, ຄຸ້ມຄອງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສະພາບການລາຍງານ, ເຫດການ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ; 2) ເພີ່ມທະວີຄວາມຍືດຢຸນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ແກ່ໂຄງລ່າງ ພື້ນຖານ, ລະບົບການຜະລິດ, ທຸລະກິດ, ການບໍລິການ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ຊຸມຊົນ ຕະຫຼອດຮອດທຸກຂະແໜງການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ; 3) ສິ່ງເສີມການສຶກສາ, ປຸກຈິດສຳນຶກ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ; 4) ເຊື່ອມ ຕໍ່ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ; 5) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ແຜນ ICFMS ນີ້ ຍັງຈະປະກອບສ່ວນ

ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ 13 ເພື່ອໃຊ້ມາດຕະການຮີບດ່ວນເພື່ອຕ້ານການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງມັນ.

ການຄາດຄະເນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ປະຈຸບັນ, ລັດຖະບານລາວກຳລັງຮ່ວມມືກັບອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO) ເພື່ອພັດທະນາອະນຸສັນຍາປະຕິບັດການທີ່ຄາດໄວ້ສຳລັບໄພແຫ້ງແລ້ງທາງດ້ານກະສິກຳ. ມັນເປັນລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າທີ່ປະກອບດ້ວຍຈຸດກະຕຸ້ນ (ລະດັບຄວາມສ່ຽງ) ທີ່ແຈ້ງໂດຍດັດຊະນີໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ (EDI) ໂດຍໃຊ້ການສັງເກດດ້ານປະລິມານຝົນຕົກ ແລະ ຂໍ້ມູນການພະຍາກອນ. ການຄາດຄະເນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນໄດ້ສະເໜີທິດທາງເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຂອງໄພແຫ້ງແລ້ງລວມເຖິງຄວາມປອດໄພທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຮັບປະກັນລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນຍ້ອນຜົນເສຍຫາຍແລະການສູນເສຍຜົນກະທົບຈາກພຶດ ແລະ ສັດ. ອົງການ FAO ຍັງກຳລັງເຮັດວຽກກັບກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ (ກອຕ) ກ່ຽວກັບຈຸດທີ່ເກີດນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການຄາດຄະເນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສຳລັບການຍົກຍ້າຍສັດລ້ຽງ. ຈຸດກະຕຸ້ນແມ່ນໄດ້ຮັບແຈ້ງຈາກການສັງເກດການດ້ານຝົນຕົກແລະການພະຍາກອນອາກາດທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຄາດຄະເນລະດັບນ້ຳຂອງແມ່ນ້ຳ. ລະບົບແມ່ນຍັງຢູ່ໃນໄລຍະກຳລັງທົດສອບດ້ວຍຄວາມຕັ້ງໃຈ ແລະ ຈະນຳໄປໃຊ້ກັບ ກອຕ.

ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ

ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າສຳລັບທຸກຄົນ (EW4ALL) 2024-27 ແມ່ນຂໍ້ລິເລີ່ມພິເສດຂອງເລຂາທິການໃຫຍ່ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (ສປຊ) ເຊິ່ງມີເປົ້າໝາຍທີ່ຈະເປັນຫົວໜ້າໃນການປະຕິບັດເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ທຸກໆຄົນໃນໂລກໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງດ້ວຍລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າພາຍໃນປີ 2027. ພາຍໃຕ້ການນຳພາຂອງ EW4ALL, ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ) ມຸ່ງໄປເຖິງການຂະຫຍາຍຄວາມພະຍາຍາມກ່ອນໜ້າ ແລະ ເສີມສ້າງລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແຫ່ງຊາດ.

ອີງຕາມແຜນງານຫຼັກຂອງ EW4ALL ສຳລັບ ສປປ ລາວ (ສະຫະປະຊາຊາດ, 2024), ກອຕ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບທີ່ສຳຄັນໃນດ້ານເຄືອຂ່າຍການສັງເກດການແລະລະບົບການພະຍາກອນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ປະຈຸບັນແມ່ນຍັງມີຄວາມຕ້ອງການສູງສຳລັບຂໍ້ມູນການເຕືອນໄພເບື້ອງຕົ້ນໃນທ້ອງຖິ່ນແລະຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດໄດ້ລະຫວ່າງອົງການແລະຜູ້ໃຊ້ສຸດທ້າຍຈາກຂະແໜງການຕ່າງໆ, ລວມທັງກະສິກຳແລະການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ. ນີ້ແມ່ນສິ່ງສຳຄັນທີ່ຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈໃນການບໍລິການເຕືອນໄພຈຳນວນຊຸມຊົນ. ບົດລາຍງານຍັງໄດ້ອະທິບາຍວ່າຊຸມຊົນຂາດຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງແລະການຕອບສະໜອງທີ່ເໝາະສົມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 9 (NSEDP) ໄດ້ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການເພີ່ມທະວີຄວາມອາດສາມາດຂອງຄະນະກຳມາທິການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ການກະກຽມຄວາມພ້ອມ. ພ້ອມທັງມີຈຸດປະສົງເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບການລາຍງານແລະປະສິດທິຜົນຂອງການແຈ້ງການຂ່າວກ່ຽວກັບອຸນຫະພູມ, ສະພາບອາກາດ, ແຜນດິນໄຫວ, ແລະລະດັບນ້ຳ. ຊ່ອງຫວ່າງ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ສະເໜີໄວ້ໃນແຜນແມ່ບົດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍໃນລະດັບເມືອງ ແລະ ບ້ານຂອງຊຸມຊົນສຳລັບໂຄງການນີ້ແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກທີ 5.

ຍຸດທະສາດການອະນຸລັກ

ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ຣາມຊາ ເຊຈຳພອນ. ແຜນການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ ໄດ້ສົ່ງເສີມຂະບວນການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນອ້ອມຂ້າງເຂດຜື່ນທີ່ນ້ຳ, ທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆຢ່າງກົມກຽວ, ແທດເໝາະກັບສະພາບການຂອງສະຖານທີ່ ແລະ ສົມທົບກັນຢ່າງແໜ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມສູງສຸດ. ຜົນໄດ້ຮັບສຸດທ້າຍ, ແຜນ ICFMS ນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ 15: ປົກປ້ອງ, ຜື່ນຝູ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ລະບົບນິເວດເທິງປົກຢ່າງຍືນຍົງ, ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ, ຕ້ານການເປັນທະເລຊາຍ, ຢຸດຕິການເຊື່ອມໂຊມຂອງດິນຄືນ ແລະ ຢຸດການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ.

1.3 ຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດ

ແຜນ ICFMS ສຳລັບເມືອງເຊໂປນ ປະກອບເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີຊື່ວ່າ “ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດໃນອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ” (ເອີ້ນວ່າໂຄງການ IWRM & EBA).

ໂຄງການ IWRM & EBA ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ (GEF) ແລະ ມອບໂດຍອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ ໃນສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ). ໂຄງການນີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໃນການສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນດິນ ແລະ ນ້ຳແບບເຊື່ອມສານໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນຊຸມນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງເປົ້າໝາຍໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ (XBH) ແລະ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ (LPC).

ໂຄງການ IWRM & EBA ມີສາມຜົນໄດ້ຮັບ ຄື:

- **ຜົນໄດ້ຮັບທີ 1:** ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຂວງ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ໃນຊຸມຊົນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງເປົ້າໝາຍ.
- **ຜົນໄດ້ຮັບທີ 2:** ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ໂດຍຜ່ານການອະນຸລັກເຂດຍອດນໍ້າ, ການຝຶນຝູ ແລະ ເສີມສ້າງໂຄງສ້າງຝືນຖານເພື່ອປ້ອງກັນ, ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນແກ້ຄວາມທົນທານຕໍ່ດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ທາງເລືອກໃນການດໍາລົງຊີວິດ.
- **ຜົນໄດ້ຮັບທີ 3:** ການຄຸ້ມຄອງຄວາມຮູ້ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ (M&E) ໂດຍຜ່ານການສ້າງຈິດສໍານຶກ/ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຕິດຕາມຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໂອກາດການປັບຕົວໃນຊຸມຊົນໃນຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງເປົ້າໝາຍ.

ຜົນໄດ້ຮັບທີ 1 ປະກອບດ້ວຍສອງຜົນຜະລິດ:

- **ຜົນຜະລິດ 1.1:** ການປະເມີນການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ທາງເລືອກດ້ານໂຄງສ້າງການປ້ອງກັນສໍາລັບອ່າງເກັບນໍ້າເຊບັງຫຽງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ. ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພທັງແລ້ງ ສໍາລັບອ່າງເກັບນໍ້າເຊບັງຫຽງ ແລະ ການປະເມີນທາງເສດຖະກິດຂອງການບໍລິການລະບົບນິເວດໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ.
- **ຜົນຜະລິດ 1.2:** ICFMS ພັດທະນາຂຶ້ນສໍາລັບນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າເຊບັງຫຽງ, ສະໜັບສະໜູນໂດຍເຄືອຂ່າຍການຕິດຕາມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາທີ່ປັບປຸງ, ລະບົບເຕືອນໄພເບື້ອງຕົ້ນ (EWS) ແລະການປັບປຸງຄູ່ມືຮັບມືແບບສຸກເສີນສໍາລັບອ່າງ ຮັບນໍ້າເຊບັງຫຽງ.

ICFMS ນີ້ ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຜົນໄດ້ຮັບ 1.2 ແລະ ສ້າງຂຶ້ນຈາກຂໍ້ມູນທີ່ເກັບມາຈາກການສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງກ່ອນໜ້າ ແລະແບບຈໍາລອງອຸທິກກະສາດ (ຈາກຜົນໄດ້ຮັບ 1.1). ຍຸດທະສາດເຫຼົ່ານີ້ຈະສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍໃນຂອບກວ້າງຂອງ IWRM ແລະ ICM, ຮັບປະກັນຕໍ່ການແຊກແຊງມີຄວາມຍືນຍົງແລະສະໜັບສະໜູນຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດໃນໄລຍະຍາວ.

ການພັດທະນາ ICFMS ສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ ໄດ້ຮັບການປຶກສາຫາລືຂັ້ນສູງ, ໂດຍມີການປຶກສາຫາລືຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອສະແຫວງຫາຂໍ້ມູນປະກອບ ແລະ ທົບທວນຄືນຈາກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ (ຮູບທີ 1). ຂະບວນການດັ່ງກ່າວໄດ້ອີງຕາມແນວທາງທີ່ສໍາຄັນທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ລຸ່ມນີ້ - ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (ICM), ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM), ການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ (EbA), ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ.

ຮູບທີ 1. ຂະບວນການ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໃນການພັດທະນາແຜນ ICFMS

ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ

ICM ແມ່ນຂະບວນການທີ່ຮັບຮູ້ວ່າ "ອ່າງເກັບນ້ຳ" ເປັນຫນ່ວຍງານສຳລັບຄວາມເຂົ້າໃຈແລະການຄຸ້ມຄອງຂະບວນການລະບົບນິເວດໃນສະພາບການທີ່ປະກອບມີການຝ່າຈະລະນາທາງດ້ານສັງຄົມ, ເສດຖະກິດແລະທາງດ້ານການເມືອງ, ແລະນຳພາຊຸມຊົນໄປສູ່ວິໄສທັດທີ່ຕົກລົງເຫັນດີໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງໃນຂອບເຂດອ່າງເກັບນ້ຳຂອງພວກເຂົາ.

ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ

IWRM ແມ່ນຂະບວນການທີ່ສົ່ງເສີມການພັດທະນາແບບປະສານງານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ, ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຢ່າງສູງສຸດ ຢ່າງສະເໝີພາບ ໂດຍບໍ່ມີການທຳລາຍຄວາມຍືນຍົງຂອງລະບົບນິເວດທີ່ສຳຄັນ. ພື້ນຖານຂອງ IWRM ແມ່ນການນຳໃຊ້ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳທີ່ມີຂອບເຂດທີ່ຈຳກັດຢ່າງມີຄວາມເອກະລາດ, ແລະການນຳໃຊ້ທີ່ບໍ່ມີການຄວບຄຸມຊັບພະຍາກອນນ້ຳທີ່ຂາດແຄນ (ຫນ້າດິນແລະນ້ຳໃຕ້ດິນ) ມັນເປັນການສ້າງຄວາມສົ່ງເບື້ອນເບີແລະບໍ່ຍືນຍົງຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ.

ການປັບຕົວໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດ

EbA, ຍັງເອີ້ນວ່າການແກ້ໄຂໂດຍອີງໃສ່ທຳມະຊາດສຳລັບການປັບຕົວ, ທຳທາຍຕໍ່ຊີວະນາໆພັນແລະການບໍລິການລະບົບນິເວດ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຍືດຢຸນແລະຫຼຸດຜ່ອນຄວາມອ່ອນແອຂອງປະຊາຊົນແລະສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ຮູບທີ 2). EbA ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບການອະນຸລັກ, ການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ ແລະການຜື້ນຜູ້ລະບົບນິເວດ (ເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້, ທົ່ງນ້ຳຖ້ວມ, ແມ່ນ້ຳ ແລະດິນບໍລິເວນນ້ຳ).

ຮູບທີ 2. ແນວຄິດການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດທີ່ສ້າງແນວຄວາມຄິດຢູ່ໃນກອບການບັງຄັບ-ຄວາມກົດດັນ-ລັດ-ຜົນກະທົບ-ການຕອບສະໜອງ (ທີ່ມາ: UNEP-UNDP-IUCN, 2010)

ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ

ການວິເຄາະລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (EWS) ໄດ້ອີງໃສ່ກອບຂອງ UNDP ສຳລັບລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (UNDP, 2018) (ຮູບທີ 3). ກອບຂອງ UNDP ໄດ້ສະໜອງອີງປະກອບທີ່ຄາດວ່າຈະມີຜົນຕໍ່ຄວາມສຳເລັດຂອງ EWS ຜ່ານຫຼາຍມຸມມອງເຊັ່ນ: 1) ຄວາມຮູ້ດ້ານຄວາມສ່ຽງ; 2) ການບໍລິການລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ການເຕືອນໄພ; 3) ການເຜີຍແຜ່ ແລະການສື່ສານ; ແລະ 4) ຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືຂອງອົງການ ແລະ ຊຸມຊົນ.

ຮູບທີ່ 3. ໂຄງຮ່າງຂອງ UNDP ສໍາລັບລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (ທີ່ມາ: UNDP, 2018)

2. ການປະເມີນສະພາບພື້ນທີ່ໂຄງການ

2.1 ສະພາບດ້ານພູມສາດ

ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຕັ້ງຢູ່ໃນພາກກາງຂອງ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງຈັດເປັນແຂວງທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ແລະ ມີປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດຂອງປະເທດ (ຫຼາຍກວ່າ 1 ລ້ານຄົນ). ປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າ 75% ອາໄສຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍອາໄສການກະສິກໍາເພື່ອລ້ຽງຊີບຢູ່ໃນບັນດາບ້ານນ້ອຍໆ. ຈຸດເດັ່ນຂອງແຂວງແມ່ນເຊື່ອມໂຍງກັບກັບອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ ໂດຍສະເພາະເຂດທົ່ງພຽງ ເຊິ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການກະສິກໍາ. ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຜະລິດເຂົ້າປະມານ 25% ຂອງຈໍານວນເຂົ້າທີ່ບໍລິໂພກໃນ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການຄໍ້າປະກັນສະບຽງອາຫານຂອງປະເທດ.

ເມືອງເຊໂປນ ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດເນີນສູງຂອງອ່າງແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ (ຮູບທີ່ 4), ລວມມີ 88 ບ້ານ, ໂດຍມີປະຊາກອນທັງໝົດ 69,679 ຄົນ ແລະ ປະກອບມີ 3 ຊົນເຜົ່າຕົ້ນຕໍອາໄສຢູ່ຮ່ວມກັນເຊັ່ນ: ຊົນເຜົ່າລາວ, ຊົນເຜົ່າລາວໄຕ ແລະ ຊົນເຜົ່າບລູ. ໃນນັ້ນ, ຊົນເຜົ່າລາວ ກວມ 21%, ຊົນເຜົ່າລາວໄຕກວມ 10% ແລະ ຊົນເຜົ່າບລູກວມ 69% (ຫ້ອງການແຜນການເມືອງເຊໂປນ, 2020). ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ທາງທິດໃຕ້ຂອງເມືອງ ລຽບຕາມຖະໜົນສາຍຫຼັກຂອງເມືອງ, ສ່ວນທາງຕອນເໜືອຂອງເມືອງມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ໜ້ອຍກວ່າ. ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ສະເລ່ຍປະມານ 485 ຄົນ. ບ້ານທີ່ມີປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດລວມມີ: ໂນນໄຮ, ແດນສະຫວັນ ແລະ ນາບໍ່.

ມີເຂດກໍ່ສ້າງທີ່ພື້ນດິນທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນຂອງປະຊາກອນສູງໃນ 4 ບ້ານໃກ້ຄຽງຄື: ທ່າໂຂງ, ວົງວິໄລ, ສອນມິໄຊ, ແກ້ງກອກດົງ ເຊິ່ງເປັນເຂດທີ່ແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງໄຫຼມາລວມກັບແມ່ນໍ້າກອກ ແລະ ເຊໂປນ (ໂດຍມີບ້ານເປົ້າໝາຍຄື: ແກ້ງຫົວປາ ແລະ ແກ້ງທ່າແມະ ຢູ່ລຸ່ມແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ). ແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ ໄຫຼຈາກທິດຕາເວັນອອກຂອງເມືອງ ຜ່ານບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງເມືອງສະມ້ວຍ, ໄຫຼຜ່ານກາງເມືອງກ່ອນຈະໄຫຼລົງສູ່ທິດຕາເວັນຕົກສຽງໃຕ້ຂອງເມືອງ ເຊິ່ງມີບ້ານເປົ້າໝາຍຄື: ແກ້ງຫົວປາ ແລະ ແກ້ງທ່າແມະ. ອັດຕາສ່ວນຂອງປະຊາກອນໃນບ້ານທີ່ທຸກຍາກ ແມ່ນສູງກວ່າເຂດພາກເໜືອຂອງເມືອງ ເຊິ່ງໂດຍທົ່ວໄປຈໍານວນປະຊາກອນທຸກຍາກແມ່ນສູງ 50% (ຮູບທີ່ 5). ສັງເກດໄດ້ວ່າ ຈໍານວນປະຊາກອນທຸກຍາກແມ່ນສູງກວ່າເຂດເມືອງຈໍາພອນ ແລະ ເມືອງສອງຄອນ.

ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ຂອງເມືອງເຊໂປນ ໃນປີ 2019 ບັນລຸ 458.14 ຕື້ກີບ ເພີ່ມຂຶ້ນ 158.58 ຕື້ກວ່າກີບ ທຽບໃສ່ປີ 2014 ເຊິ່ງໃນນັ້ນ:

- ຂະແໜງກະສິກໍາກວມເອົາ 65.14% ຂອງ GDP.
- ຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາກວມເອົາ 23.78% ຂອງ GDP
- ຂະແໜງບໍລິການກວມເອົາ 11.08% ຂອງ GDP.

GDP ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນຂອງເມືອງ 7.37 ລ້ານກີບ ຫຼື ເທົ່າກັບ 877 ໂດລາສະຫະລັດ.

2.2 ລະບົບນິເວດ

ພື້ນທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຽງ ໂດຍສະເພາະພາກກາງ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກ ລວມເຖິງເຂດເນີນສູງ ປົກຄຸມດ້ວຍປ່າໄມ້ໜາແໜ້ນ. ການບໍລິການລະບົບນິເວດທີ່ໄດ້ຈາກພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ໃນການຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານອຸທິກກະສາດຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ການປົກປ້ອງຄຸນນະພາບນ້ຳຂອງແມ່ນ້ຳໄດ້ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ຊຸມຊົນທີ່ອາໄສໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ. ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ໄດ້ສົ່ງເສີມການຊົມຜ່ານຂອງຝົນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມໄວການໄຫຼຂອງນ້ຳຫນ້າດິນ, ຊ່ວຍຄວບຄຸມການໄຫຼຂອງພື້ນຖານຂອງນ້ຳໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມໃນລະດູຝົນ. ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຍັງໃຊ້ນ້ຳຫນ້ອຍກວ່າທີ່ດິນກະສິກໍາ, ຊ່ວຍປົກປ້ອງຜົນຜະລິດໃນລະບົບນ້ຳຫນ້າດິນລວມທັງນ້ຳຜຸ, ແຫຼ່ງນ້ຳສາຍຍ່ອຍ ແລະ ສາຍນ້ຳຫຼັກ.

ຕາຕະລາງທີ 1. ປະເພດການປົກຫຸ້ມພື້ນທີ່ເມືອງເຊໂປນ

ປະເພດພື້ນທີ່ປົກຄຸມ	ເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ)	ເນື້ອທີ່ (%)
ປ່າເຫຼົ້າ	98,661	43.93
ປ່າພັດໃບປະສົມ	71,003	31.61
ປ່າດົງດິບ	30,255	13.47
ພື້ນທີ່ກະສິກໍາອື່ນໆ	11,096	4.94
ພື້ນທີ່ກະສິກໍາເຂດເນີນສູງ	3,988	1.78
ປ່າປູກ	2,959	1.32
ພື້ນທີ່ນ້ຳ	1,989	0.89
ພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ	1,547	0.69
ສວນປູກພືດກະສິກໍາ	1,148	0.51
ປ່າໂຄກ	953	0.42
ພື້ນທີ່ຢູ່ອາໄສ	393	0.18
ເນື້ອທີ່ດິນອື່ນໆ	286	0.13
ທົ່ງຫຍ້າ	229	0.10
ປ່າໄມ້ປ່ອງ	70	0.03
ດິນບໍລິເວນນ້ຳ	14	0.01

ພື້ນທີ່ຂອງເມືອງເຊໂປນ ສ່ວນໃຫຍ່ປົກຫຸ້ມດ້ວຍພື້ນທີ່ປ່າເຫຼົ້າ ເຊິ່ງກວມເອົາ 43.9%, ພື້ນປ່າພັດໃບປະສົມກວມເອົາ 31.6%, ປ່າດົງດິບກວມເອົາ 13.5%, ພື້ນທີ່ກະສິກໍາ/ກະສິກໍາເຂດເນີນສູງ ກວມເອົາ 8% ຂອງເນື້ອທີ່ເມືອງທັງໝົດ (ຕາຕະລາງທີ 1 ແລະ ຮູບທີ 6). ພື້ນທີ່ປ່າສ່ວຍໃຫຍ່ກະຈາຍຕົວຢູ່ເຂດປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດ ທີ່ຢູ່ທາງທິດຕາເວັນອອກຂອງເມືອງ (ຮູບທີ 4). ທິດເໜືອ ແລະ ທິດຕາເວັນຕົກຂອງເມືອງ. ເຂດໃຈກາງຂອງເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ປົກຄຸມດ້ວຍປ່າໂຄກ ແລະ ເປັນເຂດອະນຸລັກໂອ່ງມັງ ກວມເອົາເນື້ອທີ່ 68,465 ເຮັກຕາ ເຊິ່ງເປັນເຂດອະນຸລັກທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບກວາງ (ຮູບທີ 4). ພື້ນທີ່ກະສິກໍາ/ກະສິກໍາເຂດເນີນສູງ ປົກກະຕິແລ້ວຈະກະຈາຍຕົວຢູ່ທົ່ວໄປບໍລິເວນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ເຊນ້ຳກອກ ແລະ ເຊໂປ ລວມເຖິງຕາມລຽບທາງຫຼວງແຫ່ງຊາດ ແລະ ຖະໜົນເຊອມຕໍ່ແຂວງ (ຮູບທີ 6). ເມືອງເຊໂປນ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍແມ່ນ້ຳ ລໍາເຊຕ່າງໆ ເຊິ່ງເປັນຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບຊຸມຊົນ ທັງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງນ້ຳອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ ແລະ ຊົນລະປະທານ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວປະຊາຊົນຕັ້ງຖິ່ນຖານກະແຈກກະຈາຍຢູ່ທົ່ວເມືອງ, ມີຫຼາຍບ້ານຕັ້ງຢູ່ຫ່າງຈາກແມ່ນ້ຳສາຍຫຼັກ, ແຕ່ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງຖະໜົນເຖິງແມ່ນວ່າບາງເສັ້ນທາງຊົນນະບົດອາດຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເດີນທາງ (ຮູບທີ 4).

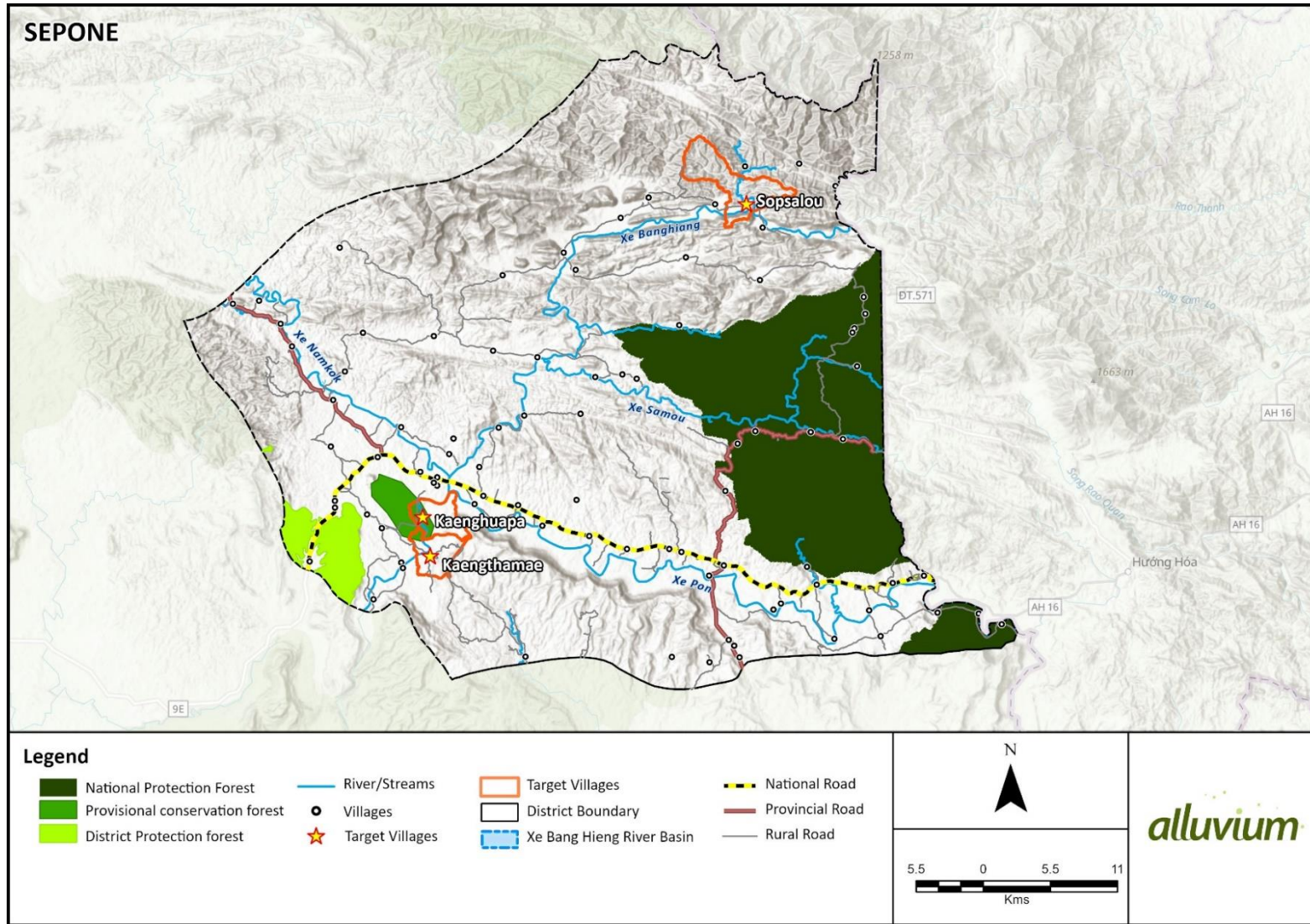
2.3 ສະພາບທາງດ້ານພູມອາກາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດ

ເມືອງເຊໂປນ ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດອາກາດຮ້ອນຊຸ່ມຈົນຮອດເຂດລົມມໍລະສຸມ ໂດຍປະກອບມີສອງລະດູຕົ້ນຕໍຄື: ລະດູແລ້ງ (ພະຈິກ - ຕົ້ນພຶດສະພາ) ແລະ ລະດູຝົນ (ພຶດສະພາ - ຕຸລາ). ອີງຕາມ ຂໍ້ມູນສະພາບອາກາດຂອງສະຖານີ ເຊໂປນ ໃນຊ່ວງປີ 2000-2020 ພົບວ່າ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍລາຍເດືອນຂອງເມືອງເຊໂປນ ແມ່ນຄົງທີ່ຕະຫຼອດປີ ແລະ ອຸນຫະພູມສູງສຸດປະມານ 42 ອົງສາ ໃນເດືອນເມສາ. ມີນ້ຳຝົນສະເລ່ຍຕໍ່ປີປະມານ 1,680 ມມ (ຂໍ້ມູນປະລິມານນ້ຳຝົນຂອງສະຖານີ ເຊໂປນ ໃນຊ່ວງປີ 2003-2022). ປະມານ 91.4% ຂອງການໄຫຼເຂົ້າຂອງແມ່ນ້ຳເຊບັ້ງທຽງຕອນເທິງ ແມ່ນມາຈາກຊ່ວງລະດູຝົນ ເຊິ່ງມີກະແສນ້ຳເພີ່ມຂຶ້ນສູງ ແຕ່ເດືອນມິຖຸນາຫາເດືອນກັນຍາ (ຂໍ້ມູນປະລິມານນ້ຳໄຫຼຂອງສະຖານີ ສິບຮາມ ໃນຊ່ວງປີ 1995-2020).

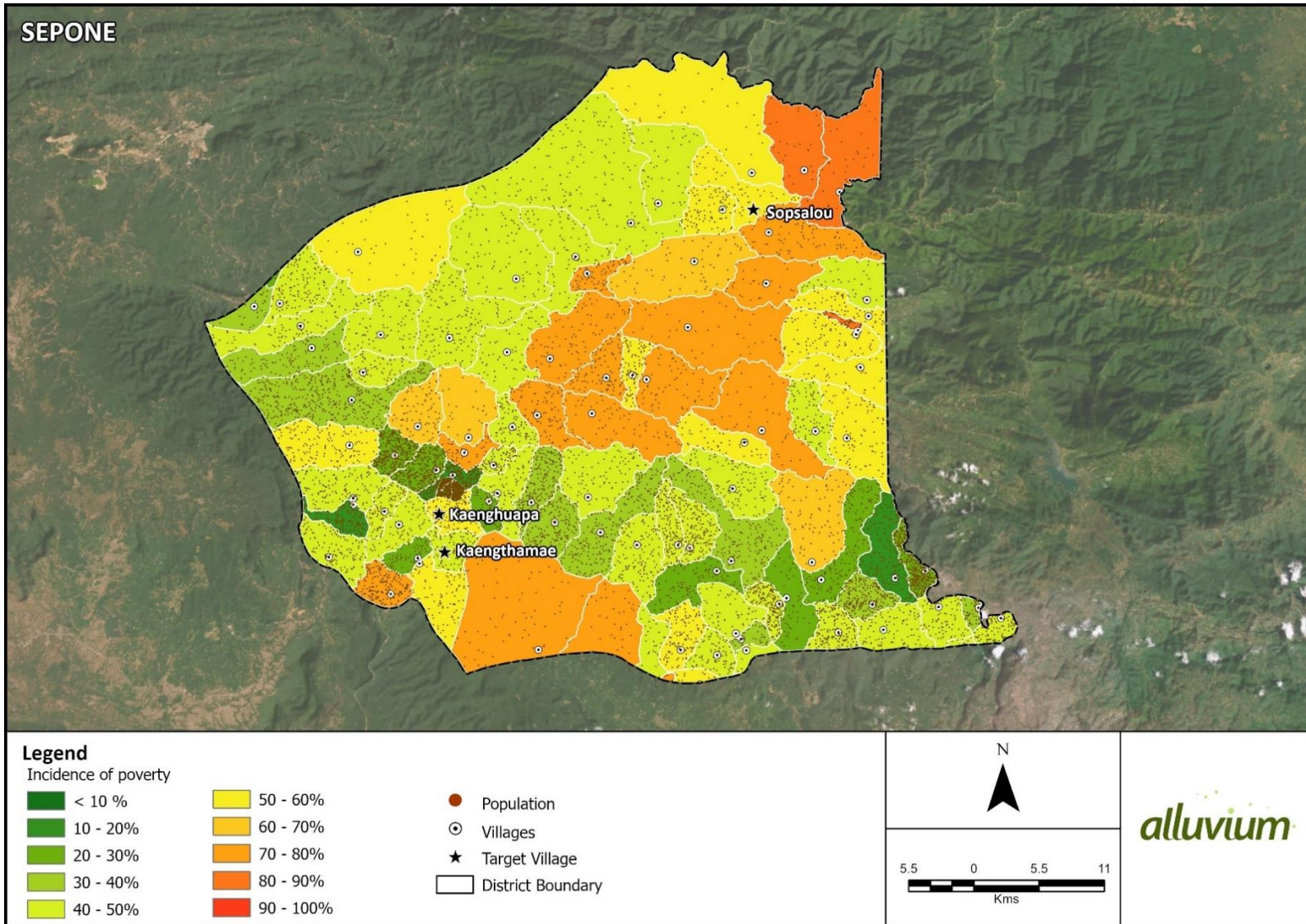
ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດໃນ ສປປ ລາວ ມີຈຳກັດ, ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍລາຍວັນໃນຂອບເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນແລ້ວ 0.5 ຫາ 1.5 ອົງສາເຊ ໃນລະຫວ່າງປີ 1951 ຫາ 2000 (Mastorillo, 2016). ນອກຈາກນັ້ນ, ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຄວາມບອບບາງທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດຢູ່ ສປປ ລາວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອຸນຫະພູມສູງສຸດສະເລ່ຍຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດໃນອະນາຄົດ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 1.10 ອົງສາເຊ ໃນຊ່ວງປີ 2021-2050 ສຳລັບສົມມຸດຖານການວິເຄາະສະພາບພູມອາກາດ (RCP) 4.5 ແລະ 1.36 ອົງສາເຊ ສຳລັບ RCP8.5 (MONRE, 2020). MONRE, 2020 ຍັງໄດ້ລະບຸອີກວ່າ: ແຕ່ປີ 2021-2050, ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍສູງສຸດໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 12.3 ມມ ແລະ 49.6 ມມ ສຳລັບ RCP4.5 ແລະ RCP8.5 ຕາມລຳດັບ.

IPCC AR6 (2023) ຄາດວ່າ ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ຈະປະສົບກັບການສູນເສຍທາງດ້ານເສດຖະກິດສະເລ່ຍຕໍ່ປີເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນລະຫວ່າງປີ 2005 ຫາ 2050 ເນື່ອງຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມມີຜົນກະທົບແຫຼ່ງຂອງນ້ຳຈືດ, ຄວາມຫມ້ັນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງມະນຸດ ແລະ ຜົນຜະລິດທາງອຸດສາຫະກຳ ເຊິ່ງແມ່ນບັນຫາສຳຄັນຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ຕ້ອງເພິ່ງພາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເປັນຈຳນວນຫຼາຍ.

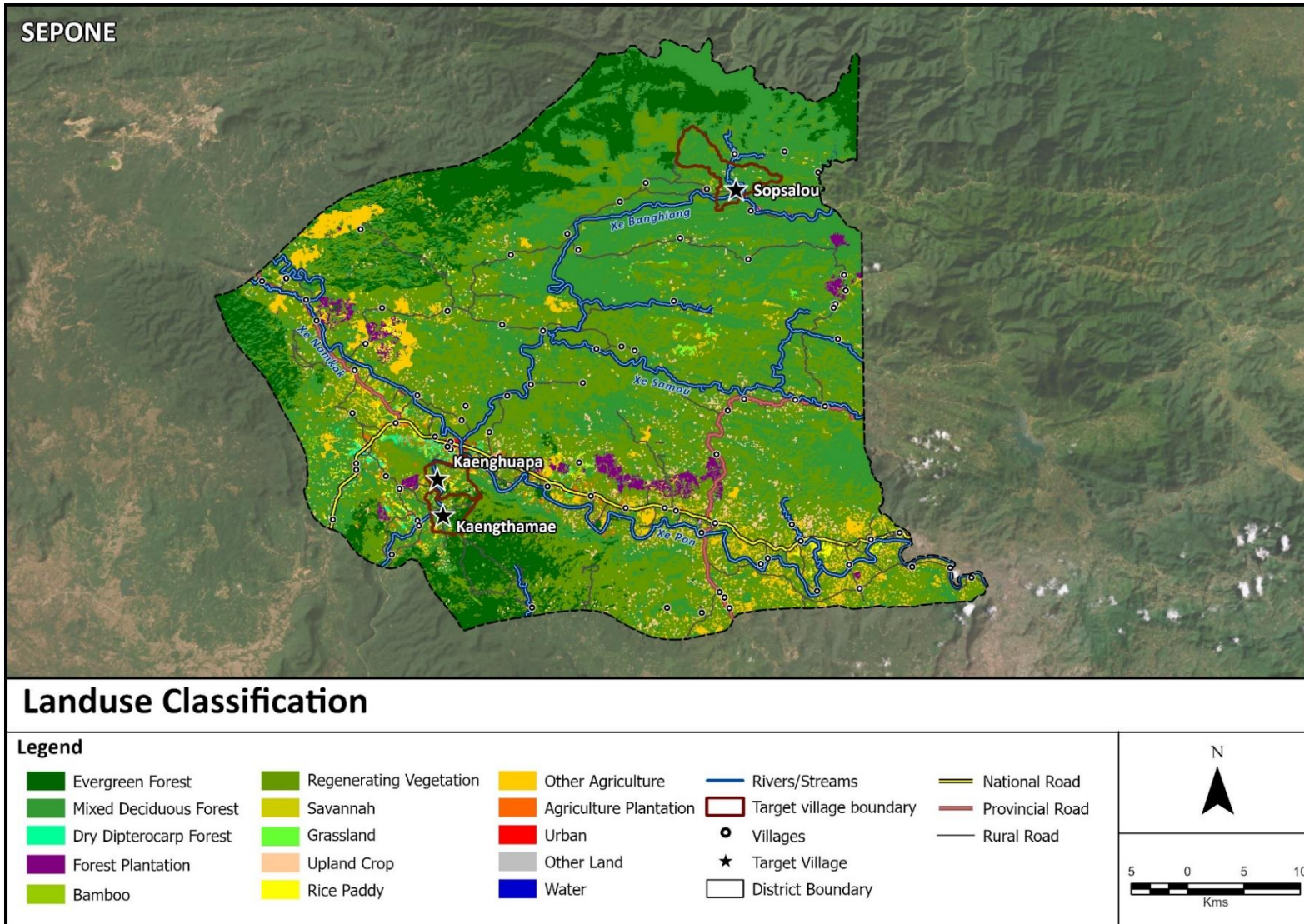

ຮູບທີ 4. ລັກສະນະທາງພູມສາດຂອງເມືອງເຊໂປນ

ຮູບທີ 5. ສະພາບຄວາມທຸກາຍາກພາຍໃນເມືອງເຊໂປນ (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: <https://apps.k4d.la/analyst/>)

ຮູບທີ 6. ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນພາຍໃນເມືອງເຊໂປນ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ: <https://apps.k4d.la/analyst/>)

2.4 ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

ອີງຕາມບົດລາຍງານການວາງແຜນການຜະລິດກະສິກໍາລະດູແລ້ງ (2024) ຂອງຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງເຊໂປນ ພົບວ່າ ໃນຂອບເຂດເມືອງເຊໂປນ ມີອ່າງເກັບນໍ້າຫຼັກ 9 ແຫ່ງ; ສະຖານີສູນນໍ້າ 1 ແຫ່ງ, ລະບົບຊົນລະປະທານ 10 ແຫ່ງ ແລະ ໜອງນໍ້າທໍາມະຊາດ 43 ແຫ່ງ.

ເມືອງເຊໂປນ ມີຊັ້ນຫີນອຸ່ມນໍ້າຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: Basement, Volcanic, Schists, sedimentary Palaeozoic, Karstic, sedimentary, Mesozoic, ແລະ Alluvial. ຄວາມເລິກຂອງອ່າງຮັບນໍ້າໃຕ້ດິນໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດກໍ່ຄືເມືອງເຊໂປນປະມານ 90-450 ຊ.ມ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຂອງການໃຫ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 0.1-0.5 ລິດ/ວິນາທີ (MoNRE, 2022). ການສູບນໍ້າໃຕ້ດິນອອກມາໃຊ້ຜ່ານລະບົບນໍ້າສ້າງຊຸມຊົນ ຫຼື ນໍ້າສ້າງຄົວເຮືອນ ໄດ້ກາຍເປັນອ່າງຮັບນໍ້າທີ່ດີຂອງສໍາລັບການນໍາໃຊ້ພາຍໃນບ້ານ.

ບ້ານສິບສະລຸ

ບ້ານສິບສະລຸ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນກຸ່ມບ້ານດັ້ງເດີມ ແລະ ເຂດຈຸດສຸມ, ຫ້ງ 2 ເຂດຕັ້ງຢູ່ເຂດອ່າງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ. ເຂດກຸ່ມບ້ານດັ້ງກ່າວມີພື້ນລະເມືອງທັງໝົດ 295 ຄົນ ແລະ ເຂດຈຸດສຸມມີເປົ້າໝາຍຂະສ້າງເປັນເຂດເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຫຼັກ ໂດຍຈະຕັ້ງຖິ່ນຖານລວມກັນຢູ່ 6 ບ້ານ. ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ (DoNRE) ໄດ້ສຸມໃສ່ວຽກງານການສ້າງແຜນນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນ ເຂດຈຸດສຸມສິບສະລຸ. ນອກຈາກນີ້, DoNRE ຍັງໄດ້ເລີ່ມການປັບປຸງທີ່ດິນ ແລະ ພັດທະນາໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນອີກດ້ວຍ. ປະຊາຊົນໃນກຸ່ມບ້ານດັ້ງເດີມໄດ້ອາໄສນໍ້າຈາກແມ່ນໍ້າສໍາລັບການປູງແຕ່ງອາຫານ, ການຊັກລ້າງ ແລະ ນໍ້າສໍາລັບດື່ມ. ມີໂຄງການຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ວາງແຜນໄວ້ໃນກຸ່ມບ້ານດັ້ງເດີມ ໂດຍໄດ້ສ້າງຫ້ອງນໍ້າເລັດແລ້ວ ແລະ ການວາງທ່າສິ່ງນໍ້າຈາກຝາຍໄປສູ່ພື້ນທີ່ກະສິກໍາຄາດວ່າຈະສໍາເລັດໃນຕໍ່ໜ້າ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີແຜນໂຄງການສະໜອງນໍ້າປະປາສໍາລັບຄົວເຮືອນ ແລະ ການກະສິກໍາສໍາລັບເຂດຈຸດສຸມອີກດ້ວຍ.

ບ້ານແກ້ງຫົວປາ

ບ້ານແກ້ງຫົວປາ ຕັ້ງຢູ່ລຽງຕາມແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ, ມີພື້ນລະເມືອງທັງໝົດ 524 ຄົນ. ຊາວບ້ານໄດ້ອາໄສນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ, ປູງແຕ່ງອາຫານ, ການຊັກລ້າງ, ການເຮັດສວນຄົວ ແລະ ລ້ຽງສັດ. ເມື່ອນໍ້າໃຕ້ດິນບໍ່ພຽງພໍ, ຊາວບ້ານອາໄສນໍ້າຈາກແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງຂຶ້ນມາໃຊ້. ໃນລະດູຝົນ, ປະຊາຊົນຍັງເກັບກັນນໍ້າຝົນໄວ້ໃນຖັງເກັບນໍ້າ. ມີນໍ້າບາດານຊຸມຊົນຈໍານວນ 3 ແຫ່ງທີ່ມີຖັງເກັບນໍ້າສູງ ເຊິ່ງຈໍາເປັນຈະຕ້ອງມີບໍ່ນໍ້າບາດານເພີ່ມຕື່ມ. ຊາວບ້ານຍັງປະສົບບັນຫາຄວາມທ້າທາຍໃນການໃຊ້ງານ ແລະ ການບໍາລຸງຮັກສາເຄື່ອງສູບນໍ້າບາດານ ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ບາງຄັ້ງຖັງເກັບນໍ້າອາດຈະບໍ່ໄດ້ຮັບນໍ້າເຂົ້າມາເພີ່ມ ເຮັດໃຫ້ຕ້ອງໃຊ້ເວລາລໍຖ້ານໍ້າບາດານດິນຂຶ້ນ. ມີເນື້ອທີ່ນາ ແລະ ສວນມັນຕົ້ນທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍຊາວບ້ານມີປະມານ 50 ເຮັກຕາ ແລະ 49 ເຮັກຕາ ຕາມລໍາດັບ ໂດຍມີຊົນລະປະທານລະດັບທ້ອງຖິ່ນຈາກຫ້ວຍນໍ້ານ້ອຍໆ.

ບ້ານແກ້ງທ່າແມະ

ບ້ານແກ້ງທ່າແມະ ຕັ້ງຢູ່ລຽງຕາມແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ, ມີພື້ນລະເມືອງທັງໝົດ 577 ຄົນ. ຊາວບ້ານໄດ້ອາໄສນໍ້າໃຕ້ດິນສໍາລັບດື່ມ (ຕົ້ມກ່ອນດື່ມ), ໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ, ປູງແຕ່ງອາຫານ, ການຊັກລ້າງ ແລະ ລ້ຽງສັດ. ເມື່ອນໍ້າໃຕ້ດິນບໍ່ພຽງພໍ, ຊາວບ້ານອາໄສນໍ້າຈາກແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງຂຶ້ນມາໃຊ້. ມີນໍ້າບາດານຊຸມຊົນຈໍານວນ 2 ແຫ່ງ ເຊິ່ງຈໍາເປັນຈະຕ້ອງມີບໍ່ນໍ້າບາດານເພີ່ມຕື່ມ. ມີເນື້ອທີ່ນາທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍຊາວບ້ານປະມານ 28 ເຮັກຕາ ແລະ ນາແຊງ 215 ເຮັກຕາ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຊາວບ້ານຈະປູກເຂົ້າໃນພື້ນທີ່ທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍກວ່າ ແລະ ມີຄວາມຄ້ອຍຊົນໜ້ອຍເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ຮ່ອມພູ ເນື່ອງຈາກເປັນພື້ນທີ່ເອື້ອອໍານວຍແກກການປູກເຂົ້າ ເຊິ່ງສາມາດປູກເຂົ້າໄດ້ໃນສະພາບນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແລະ ຍັງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະໃຊ້ລະບົບຊົນລະປະທານໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ.

2.5 ຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ

ຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ

ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນໃນເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ ເນື່ອງຈາກມີພື້ນຖານໜັກຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ລວມເຖິງພື້ນທີ່ຕອນເທິງ ເຮັດໃຫ້ນໍ້າໄຫຼເຂົ້າຖ້ວມອ້ອມຂ້າງເປັນບໍລິເວນກວ້າງ. ແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ນໍ້າຖ້ວມຈາກແມ່ນໍ້າເກີດຂຶ້ນສ່ວນໃຫຍ່ໃນພື້ນທີ່ເຂດຕາເວັນຕົກຂອງອ່າງຮັບນໍ້າໃນບໍລິເວນພື້ນທີ່ຕໍ່າ, ໂດຍສະເພາະໃນເມືອງຈໍາພອນ, ເມືອງສອງຄອນ ແລະ ເມືອງຊົນບຸລີ (Antea, 2024). ບັນດາເມືອງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມເປັນຫຼັກ ເນື່ອງຈາກຄຸນລັກສະນະທາງພູມສາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດຂອງເມືອງເຫຼົ່ານີ້, ມີແມ່ນໍ້າຫຼາຍສາຍໄຫຼຜ່ານເຊັ່ນ: ເຊບັ້ງຫຽງ ແລະ ເຊຈໍາພອນ ເຊິ່ງມັກຈະມີນໍ້າລົ້ນຝັ່ງໃນຊ່ວງລະດູຝົນ. ລັກສະນະພູມສັນຖານຂອງພື້ນທີ່ເມືອງເຫຼົ່ານີ້ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເປັນພື້ນທີ່ຕໍ່າ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ນໍ້າຖ້ວມໄດ້ງ່າຍ.

ເຖິງວ່າໄຟນ້ຳຖ້ວມຈາກແມ່ນ້ຳເຂດເນີນສູງເປັນບໍລິເວນກວ້າງຈະບໍ່ເປັນບັນຫາໃຫຍ່ລວມທັງເຂດເມືອງເຊໂປນກໍ່ຕາມ, ເມື່ອປຽບທຽບກັບ ຜື່ນທີ່ຮາບຕໍ່າ, ແຕ່ກໍ່ຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຕາຝັ່ງແມ່ນ້ຳເຊັ່ນ: ບ້ານແກ້ງທ່າແມະ ເຊິ່ງມີປະມານ 20 ຫຼັງຄາເຮືອນທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃກ້ກັບແມ່ນ້ຳເຊບັ້ງຫຼຽງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງລະດັບນ້ຳເພີ່ມຂຶ້ນຈາກອຸທົກກະໄພ ໃນປີ 2020.

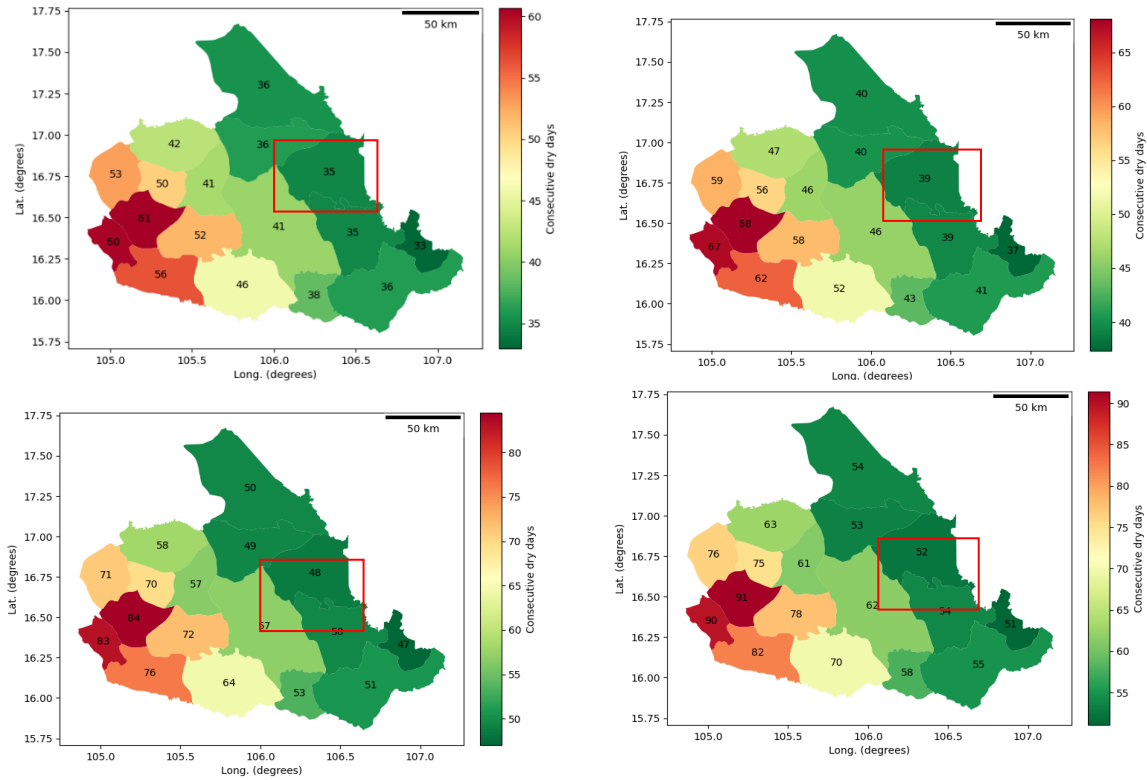
ຜ່ານມາບ້ານແກ້ງຫົວປາ (ກ່ອນຍົກຍ້າຍໃນປີ 2020) ກໍ່ຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄຟນ້ຳຖ້ວມໃນປີ 2019 ແລະ 2020 ເຊັ່ນກັນ. ຢູ່ບ້ານ ສົບສະລຸ, ການໄຫຼຕາມທຳມະຊາດຂອງແມ່ນ້ຳເຊບັ້ງຫຼຽງ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຜື່ນທີ່ທົ່ງນາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເໝາະ ສົມຂອງຜື່ນທີ່ບ້ານເປົ້າໝາຍ. ໃນລະດັບຂັ້ນເມືອງ, ຍັງມີຊ່ອງຫວ່າງທາງດ້ານຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄຟນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນເຊາະ ເຈື່ອນໃນລະດັບສະຖາບັນ ແລະ ຊຸມຊົນ, ຂາດການເຊື່ອມໂຍງຄວາມສ່ຽງດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການວາງແຜນນ້ຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂາດໂຄງລ່າງ ບ້ອງກັນໄຟນ້ຳຖ້ວມ ທັງນ້ຳຖ້ວມຈາກແມ່ນ້ຳ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມກະທັນຫັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີຊ່ອງຫວ່າງໃນການບໍລິການເຕືອນໄຟນ້ຳ ຖ້ວມລ່ວງໜ້າ ລວມທັງເຄືອຂ່າຍໂທລະສັບມີຖືທີ່ບໍ່ທົ່ວເຖິງໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກຂອງເມືອງ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ຄວາມ ເຕືອນໄພ.

ຄວາມສ່ຽງໄພແຫ້ງແລ້ງ

ຮູບແບບການຕົກຂອງຝົນບໍລິເວນທິດຕາເວັນຕົກຂອງອ່າງຮັບນ້ຳເຊບັ້ງຫຼຽງ (ຜື່ນທີ່ເຂດເນີນສູງ) ແຕກຕ່າງກັນກັບຜື່ນທີ່ທາງຕາເວັນຕົກ (ເຂດທົ່ງພຽງ) ໂດຍມີປະລິມານຝົນຕົກຫຼາຍກວ່າ ແລະ ຊ່ວງແຫ້ງແລ້ງຕິດຕໍ່ກັນເປັນເວລາສັ້ນກວ່າປົກກະຕິໃນບໍລິເວນພາກຕາເວັນອອກ ພາຍໃຕ້ຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 2, 10, 50 ແລະ 100 ປີ (ຮູບທີ 7) (Antea, 2024). ເຫດການເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມໜັ້ນ ຄົງຂອງອ່າງຮັບນ້ຳຈາກນ້ຳຝົນເຊັ່ນ: ສະນ້ຳ, ແຫຼງນ້ຳທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ນ້ຳພຸ້ຕື້ນ ມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍຂຶ້ນໃນເຂດທົ່ງພຽງ (ລວມທັງເມືອງເຊ ໂປນ) ໂດຍລະບົບດັ່ງກ່າວມັກຈະແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ຢຸດໄຫຼໄວກວ່າປົກກະຕິ.

ດັດຊະນີມາດຕະຖານປະລິມານນ້ຳຝົນ (SPI) ແມ່ນດັດຊະນີທີ່ໃຊ້ປະເມີນການຂາດດຸນຂອງຝົນທີ່ສົມທຽບກັບສະພາບອາກາດທ້ອງຖິ່ນ ປົກກະຕິ ໂດຍຄຳນວນຈາກໄລຍະເວລາສະສົມ 3 ເດືອນ, 6 ເດືອນ ແລະ 12 ເດືອນ ເພື່ອສະທ້ອນເຖິງຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຂອງການປະຕິບັດ ກະສິກຳ. SPI ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໄລຍະເວລາແຫ້ງແລ້ງຍາວກວ່າໃນເຂດຕາເວັນຕົກຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນ ລະດູແລ້ງ ແລະ ມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກປີປົກກະຕິໜ້ອຍກວ່າເມື່ອທຽບໃສ່ພາກຕາເວັນອອກ. ສຳລັບຄຳສະເລ່ຍເຄື່ອນທີ່ 3 ເດືອນ ພາຍໃຕ້ ສະພາບອາກາດປັດຈຸບັນ, SPI ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າເຂດເມືອງເຊໂປນມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະປະສົບກັບສະພາບຄວາມ ແຫ້ງແລ້ງປານກາງ ພາຍ ໃຕ້ສະຖານະການຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 5 ປີ. ສຳລັບໄພແຫ້ງແລ້ງຊ່ວງໄລຍະ 6 ເດືອນ ພາຍໃຕ້ສະພາບອາກາດປັດຈຸບັນ ເຂດເມືອງເຊ ໂປນ ອາດຈະປະສົບກັບໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຮ້າຍແຮງກວ່າ ພາຍໃຕ້ສະຖານະການຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 5 ປີຈົນຮອດ 50 ປີ. ສຳລັບຄຳສະເລ່ຍ ເຄື່ອນທີ່ 6 ເດືອນ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂສະພາບອາກາດໃນປະຈຸບັນ ເຂດເມືອງເຊໂປນ ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະປະສົບກັບໄພແຫ້ງຮຸນແຮງພາຍໃຕ້ ສະຖານະການຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 100 ປີ.

ຜົນການວິໄຈດັ່ງກ່າວຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຈຳເປັນຕ້ອງມີມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ. ຜົນກະທົບ ຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງໃນດ້ານມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ການກະເສດ ພົບວ່າ ໃນຜື່ນທີ່ເທິງພຽງຈະມີຄວາມເສຍຫາຍສູງກວ່າເຂດເນີນສູງໃນເຂດ ເມືອງເຊໂປນ. ມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ການກະສິກຳປະມານ 110,000 ໂດລາ, 80,000 ໂດລາ ແລະ 26,000 ໂດລາ ສຳລັບບ້ານແກ້ງ ຫົວປາ, ແກ້ງທ່າແມະ ແລະ ສົບສະລຸ ຕາມລຳດັບ ສຳລັບໄລຍະໄພແຫ້ງແລ້ງ 6 ເດືອນ ພາຍໃຕ້ຮອບວຽນການເກີດຊ້ຳ 100 ປີ (Antea, 2024).

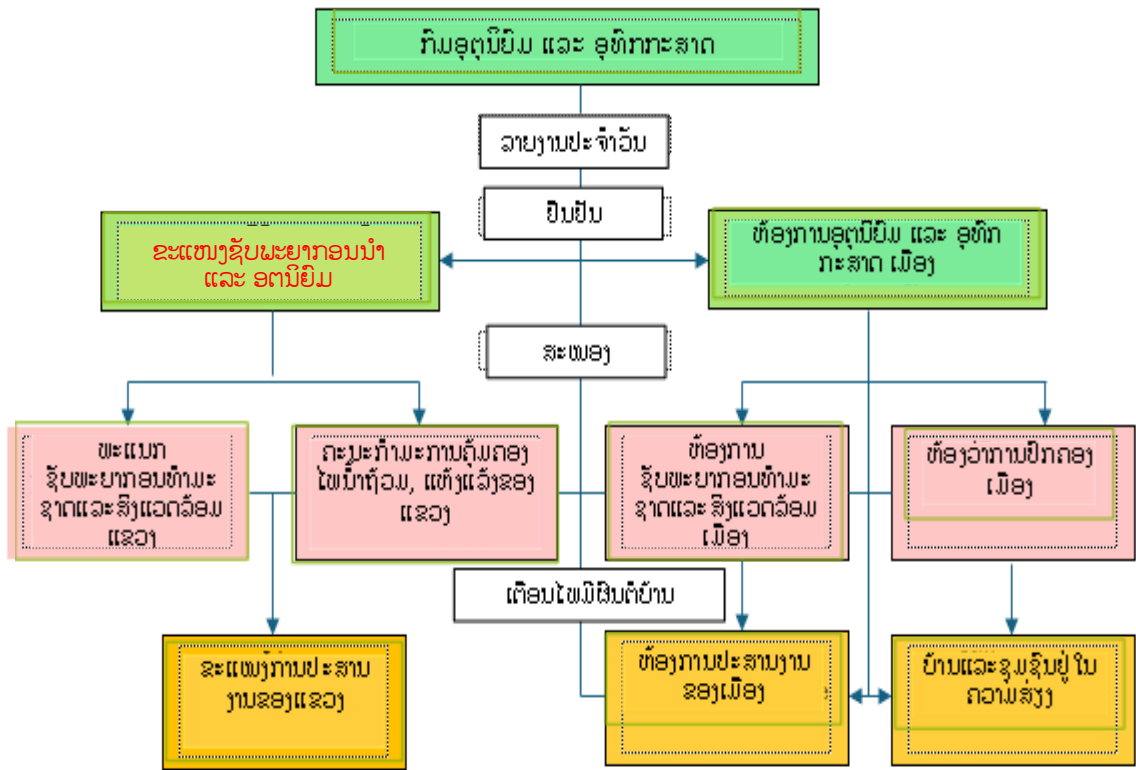
ຮູບທີ 7. ວັນແຫ້ງແລ້ງຕິດຕໍ່ກັນ (ຄ່າສະເລ່ຍລາຍປີຕໍ່ເມືອງ) ສໍາລັບຮອບວຽນການເກີດຊ້ໍາ 5 ປີ (ຊ້າຍເທິງ), 10 ປີ (ເທິງຂວາ), 50 ປີ (ຊ້າຍລຸ່ມ), ແລະ 100 ປີ (ລຸ່ມຂວາ) (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Antea, 2024).

ລະບົບເຕີນໄຟລ່ວງໜ້າ (EWS)

ລະບົບການພະຍາກອນ ແລະ ເຕືອນໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນຮູບທີ 12. ພາຍໃຕ້ລະບົບດັ່ງກ່າວ, ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ມີໜ້າທີ່ໃນການເກັບກໍາ, ປະເມີນ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຕົວກໍານົດທາງອຸທິກກະສາດ ເຊັ່ນ ນໍ້າຝົນ, ການລະເຫີຍ, ລະດັບນໍ້າຂອງແມ່ນໍ້າ ແລະ ການໄຫຼ. ລະບົບການຕິດຕາມແລະການສັງເກດການດໍາເນີນການໂດຍກອດ ປະກອບດ້ວຍສະຖານນີສັງເກດການ, ການສົ່ງຂໍ້ມູນແລະເຄືອຂ່າຍໂທລະຄົມ, ລະບົບການປະມວນຜົນຂໍ້ມູນແລະການເກັບຮັກສາ ແລະລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ.

ໃນລະດັບແຂວງ, ຂະແໜງ “ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ” ແລະ “ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ” ຂອງພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ (ພຊສ) ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງໃນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນອຸທິກກະສາດກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນສະພາບອາກາດປະຈໍາວັນ ແລະ ການປຽນແປງລະດັບນໍ້າປະຈໍາວັນໃນແຕ່ລະແມ່ນໍ້າ, ພ້ອມທັງສະໜອງຂໍ້ມູນນີ້ໃຫ້ ກອດ ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ, ຫຊສ ຮັບຜິດຊອບໃນການສັງລວມ ແລະ ເກັບກໍາຂໍ້ມູນລະດັບນໍ້າ ແລະ ນໍ້າຝົນປະຈໍາວັນ ຈາກບັນດາສະຖານີທີ່ຕິດຕັ້ງຢູ່ໃນເມືອງ. ຂໍ້ມູນນີ້ຖືກລາຍງານສອງເທື່ອຕໍ່ມື້, ຍົກເວັ້ນໃນເວລາສຸກເສີນ, ຈະຖືກລາຍງານເລື້ອຍໆຂຶ້ນກັບລະດັບສຸກເສີນ. ເປັນຂໍ້ສັງເກດເຫັນວ່າ ການເກັບກໍາຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາຍັງຄວນເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການສູນກາງ.

ພາກສ່ວນ “ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ” ຂອງ ພຊສ ຍັງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການຮັບ ແລະ ເຜີຍແຜ່ການພະຍາກອນອາກາດຈາກກອດ ໃຫ້ແກ່ບັນດາອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເຊັ່ນ: ຄະນະຊີ້ນໍາໄຟຟ້າບັດນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງຂອງແຂວງ, ແລະ ບັນດາອົງການໃນສາຍການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ລວມທັງຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ (ຫຊສ). ຫຊສ ຈະສົ່ງຂໍ້ມູນໄປໃຫ້ເຈົ້າເມືອງ ແລະອົງການປົກຄອງເມືອງ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຂໍ້ມູນຈະຖືກສົ່ງໃຫ້ຊຸມຊົນແຕ່ລະບ້ານທາງໂທລະສັບ. ມີການອອກຄໍາເຕືອນໃຫ້ຊາວບ້ານຜ່ານທາງໂທລະສັບ ຫຼືສົ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກອື່ນໆທີ່ບ້ານມີ. ໃນມື້ປົກກະຕິ, ຂໍ້ມູນພະຍາກອນອາກາດຈາກກອດ ແມ່ນສົ່ງໂດຍກົງຫາຂະແໜງອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດແຂວງ ເວລາ 11 ໂມງເຊົ້າ. ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ, ກອດ ສົ່ງຂໍ້ມູນສອງຄັ້ງຕໍ່ມື້ໂດຍອີງຕາມສະຖານະການສະພາບອາກາດແລະລະດັບນໍ້າ, ໂດຍສະເລ່ຍປະຈໍາທຸກໆ 6-12 ຊົ່ວໂມງ. ມັນໃຊ້ເວລາໂດຍສະເລ່ຍ 24 ຊົ່ວໂມງສໍາລັບຂໍ້ມູນພະຍາກອນອາກາດຈາກ ກອດ ເພື່ອໄປຮອດບ້ານຕ່າງໆ, ແຕ່ອາດດົນກວ່ານັ້ນສໍາລັບຊຸມຊົນທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກທີ່ມີການບໍລິການດ້ານການສື່ສານ ແລະ ໂທລະຄົມມະນາຄົມຈໍາກັດ.

ຮູບທີ 8. ລະບົບການຜະຍາກອນ ແລະ ເຕືອນໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.

ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທາງອຸທິກກະສາດ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸທິກກະສາດແມ່ນຈຳເປັນສຳລັບການຜະຍາກອນນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ. ເພື່ອປັບປຸງການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມ ວິທະຍາໃນເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງໄຟ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ມຊ) ໄດ້ຮ່ວມມືກັບອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ສ.ເກົາຫຼີ (KOICA) ເພື່ອສຳຫຼວດຕາໜ່າງອຸທິກກະສາດ ແລະ ຍົກລະດັບ ແລະ ຕິດຕັ້ງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ພາຍໃນຫຼາຍແຫ່ງ. ເມືອງໃນ ອ່າງດັ່ງທີ່ສະແດງຢູ່ໃນຕາຕະລາງທີ 2 ແລະ ຮູບທີ 9 (KOICA, 2024). ຢູ່ເມືອງເຊໂປນ ມີສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ 1 ແຫ່ງ ຢູ່ບ້ານອຸດົມສຸກ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1988 ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ຂອງລັດຖະບານ ຫວຽດນາມ. ໃນໄລຍະມໍ່ງມານີ້ມີສະຖານີວັດແທກຝົນ 4 ແຫ່ງຂອງເມືອງທີ່ໂຄງການ KOICA ໄດ້ຕິດຕັ້ງຢູ່ບ້ານໂສມມີ 1 ແຫ່ງ ແລະ ອີກແຫ່ງໜຶ່ງຢູ່ບ້ານກະໂດ້. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີສະຖານີວັດແທກລະດັບນໍ້າຫຼາຍແຫ່ງຢູ່ເມືອງເຊໂປນ ຕາມລຳແມ່ນໍ້າເຊໂປນ ແລະ ເຊບັ້ງຫຽງ ເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ຄາດຄະເນລະດັບນໍ້າ (ຕາຕະລາງທີ 2)

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸທິກກະສາດແມ່ນຈຳເປັນສຳລັບການຜະຍາກອນນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ. ເພື່ອປັບປຸງການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມ ວິທະຍາໃນອ່າງແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ, ກອຕ ພາຍໃຕ້ໂຄງການ ກຊສ ໄດ້ຮ່ວມມືກັບອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ສ.ເກົາຫຼີ (KOICA) ເພື່ອສຳຫຼວດ ຕາໜ່າງອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ຍົກລະດັບ ແລະ ຕິດຕັ້ງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ໃນຫຼາຍເມືອງໃນອ່າງ, ລວມທັງເມືອງເຊໂປນ. ສະແດງຢູ່ໃນ ຕາຕະລາງທີ 3 ແລະ ຮູບທີ 13 (KOICA, 2024). ຢູ່ເມືອງເຊໂປນ, ມີສະຖານີອຸຕຸນິຍົມອັດຕະໂນມັດແຫ່ງໜຶ່ງຢູ່ບ້ານແກ້ວຄຳດີ ເຊິ່ງໄດ້ ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2019 ໂດຍໂຄງການສະໜັບສະໜູນບ້ານລະບົບນິເວດປ່າໂຄກແຫ້ງ. ທົ່ວເມືອງມີ 3 ສະຖານີວັດແທກຝົນ ຢູ່ ບ້ານໂນນສະຫວ່າງ, ບ້ານແກ້ວຄຳດີ ແລະ ບ້ານເມືອງຮິງ. ມີ 2 ສະຖານີວັດແທກລະດັບນໍ້າຢູ່ຕາມແມ່ນໍ້າເຊຊ້າງຊອຍ ທີ່ບ້ານຊຽງຮິມ ແລະ ລຽບແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ ທີ່ບ້ານເມືອງຮິງ ສ້າງຕັ້ງໃນປີ 2015 ແລະ 2019 ຕາມລຳດັບ. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີສະຖານີວັດແທກລະດັບນໍ້າທີ່ຕິດ ຕັ້ງໄວ້ສຳລັບໂຄງການສະເພາະໃນເມືອງເຊໂປນ ລວມທັງໂຄງການການປັບຕົວການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນເຂດດິນຊຸມນໍ້າ (CAWA) (2017-2022).

ຕາຕະລາງທີ 2. ລາຍການສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ເມືອງເຊໂປນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

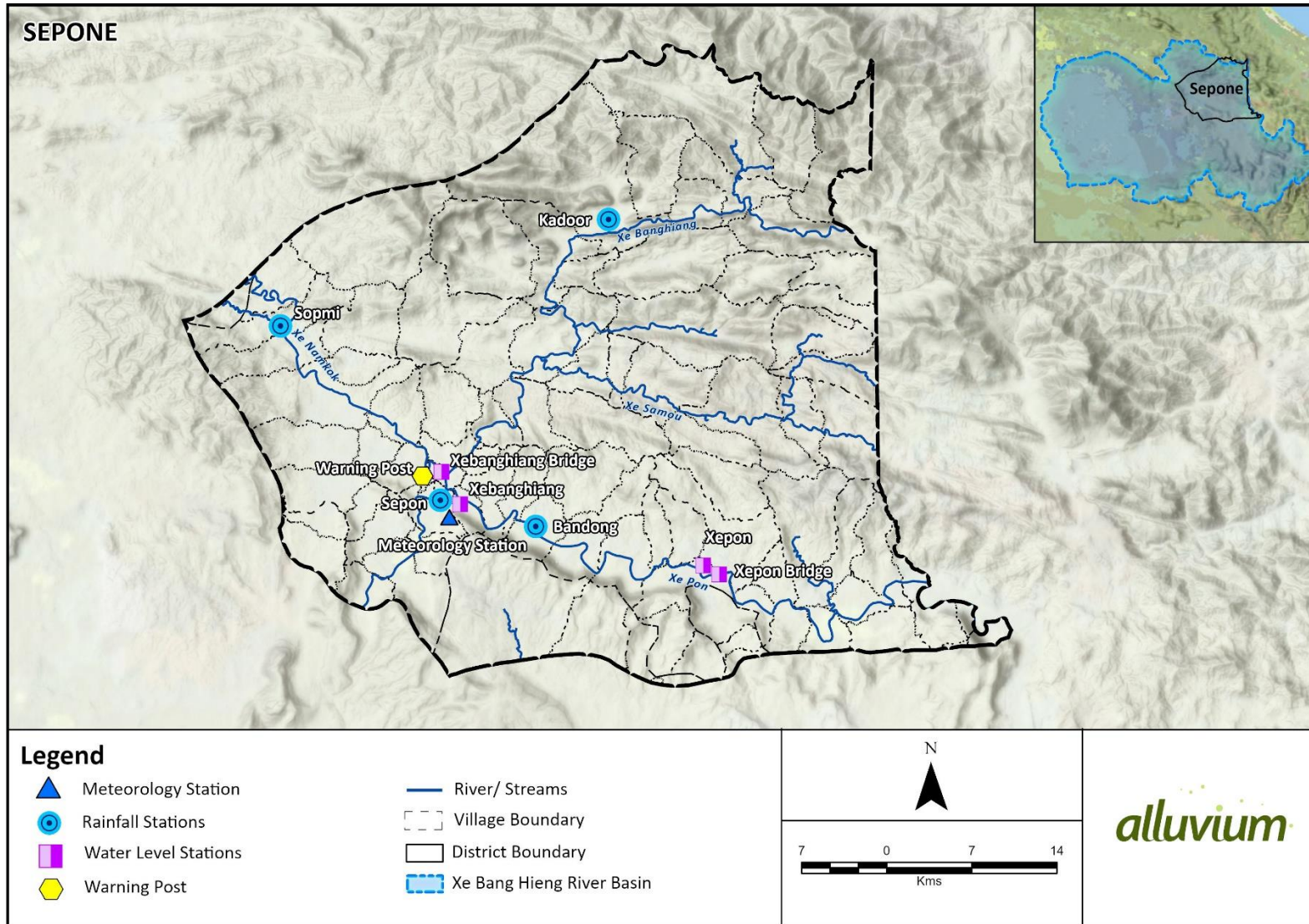
No	Station name	Location			Coordination		Installed Year
		Village	District	Province	Latitude	Logitude	
I	Meteorology station	Oudomsouk	Sepon	Savannakhet	16.686667	106.218333	PMH 1988
II	Rainfall stations						
1	Sepon	Oudomsouk	Sepon	Savannakhet	16.686667	106.218333	DMH1988
2	Ban dong	Dong	Sepon	Savannakhet	16.663333	106.287778	PMH 1993
	Sopmi	Sopmi	Sepon	Savannakhet	16.813931	106.087806	KOICA 2024
4	Kadoor	Phabang	Sepon	Savannakhet	16.890331	106.343344	KOICA 2025
III	Water level stations						
1	Xebanghiang	Sopnam	Sepon	Savannakhet	16.686667	106.218333	MRC 1995
2	Xebanghiang Bridge	Thakhong	Sepon	Savannakhet	16.698233	106.206436	THI 2022
	Xebanghiang	Sopnam	Sepon	Savannakhet	16.686667	106.218333	KOICA 2024
3	Xepon	Dong	Sepon	Savannakhet	16.625278	106.416944	ADB 2016
4	Xepon bridge	Dong	Sepon	Savannakhet	16.625801	106.418936	KOICA 2024
III	Warning Post	Oudomsouk	Sepon	Savannakhet	16.6982333	106.2064361	KOICA 2025

sources: Provincial Natural resources and Environment of Savannakhet Province

ບໍລິການເຕືອນໄພ

ການບໍລິການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໃນການປົກປ້ອງຊຸມຊົນ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ. ແນວໃດກໍດີ, ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າຢູ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງໃນທົ່ວປະເທດຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງດີ. ການສົ່ງຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າເນື່ອງຈາກຄໍາແນະນໍາມັກຈະກວ້າງເກີນໄປ, ມີພື້ນທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ ແລະບໍ່ໄດ້ໃຊ້ພາສາທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍຕາມເວລາທີ່ຄາດໄວ້ ແມ່ນສິ່ງຜິດກະທົບ ແລະການປະຕິບັດທີ່ຊຸມຊົນຄວນປະຕິບັດ. ເປັນຕົ້ນຢູ່ເມືອງເຊໂປນ ມີການອອກແຈ້ງການເຕືອນໄພນໍ້າຖ້ວມຜ່ານໂທລະສັບມືຖື ຫຼື ໃນຮູບແບບຈົດໝາຍຈາກໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນອອກໃນຊ່ວງເຫດການພະຍຸຫຼືໃນເວລາທີ່ລະດັບນໍ້າຂຶ້ນສູງແລ້ວ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຂໍ້ມູນລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າຍັງບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກຢ່າງກວ້າງຂວາງຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ເຖິງແມ່ນວ່າລັດຖະບານ ແລະ ໂຄງການຈະພະຍາຍາມປັບປຸງລະບົບເຫຼົ່ານີ້ຢູ່ໃນອ່າງແມ່ນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ. ຊ່ອງຫວ່າງສະເພາະໃນການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງ 3. ການແກ້ໄຂຊ່ອງຫວ່າງເຫຼົ່ານີ້ເປັນສິ່ງຈໍາເປັນສໍາລັບການປັບປຸງປະສິດທິພາບໂດຍລວມຂອງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມຍືດຢຸນຂອງຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.

ຮູບທີ 9. ສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດໃນເມືອງເຊໂປນ , ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

ແຜນຄຸ້ມຄອງໄຟນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ່ງແລ້ງ ແບບເຊື່ອມສານ (ICFMS) ສຳລັບເມືອງເຊໂປນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

ຕາຕະລາງທີ 3. ຊ່ອງຫວ່າງໃນເມືອງເຊໂປນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ (EWS) ສໍາລັບໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ

ອົງປະກອບຂອງ EWS	ຊ່ອງຫວ່າງ
ຄວາມຮູ້ດ້ານຄວາມສ່ຽງ	<ul style="list-style-type: none"> • ຊຸມຊົນຂາດຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄຟແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການຕອບໂຕ້ທີ່ເໝາະສົມ • ການປະເມີນພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄຟນໍ້າຖ້ວມບໍ່ພຽງພໍ
ບໍລິການເຕືອນໄພ ແລະ ການຕິດຕາມ	<ul style="list-style-type: none"> • ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພນໍ້າຖ້ວມກວມເອົາການພະຍາກອນອາກາດທີ່ໄປພຽງແຕ່ບໍ່ສະເພາະພໍທີ່ຈະເປັນການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າສໍາລັບເຂດໃດນຶ່ງ • ຄໍາເຕືອນເປັນພຽງການເຕືອນໄພ ແລະ ບໍ່ຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບການກະທໍາໃດ • ບໍ່ມີລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າສໍາລັບໄຟແຫ້ງແລ້ງ. • ຂາດຂໍ້ມູນທາງນໍ້າເຜື້ອຮອງຮັບການພະຍາກອນນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ. ຢູ່ເມືອງເຊໂປນ, ຝິຈາລະນາຕິດຕັ້ງເຄື່ອງວັດແທກຝົນ ແລະ ວັດແທກລະດັບນໍ້າໃໝ່ ຢູ່ໃນບ້ານໂສມປາລີ ແລະ ບ້ານທາມ.
ການເຜີຍແຜ່ ແລະ ການສື່ສານ	<ul style="list-style-type: none"> • ຂາດຈຸດເກັບກໍາຂໍ້ມູນໃນເວລາທີ່ແທ້ຈິງ. • ອຸປະກອນອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາແມ່ນລ້າສະໄໝແລ້ວ. • ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຕິດຕາມລະຫວ່າງສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ. ຄວາມຮັບຜິດຊອບສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຖືກຈຳກັດຢູ່ໃນ DMH. • ຈຳນວນຈຳກັດຂອງພະນັກງານທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບການເກັບຂໍ້ມູນແລະການວິເຄາະ (ສໍາລັບການຄາດຄະເນ) ແລະ ງົບປະມານປະຈຳປີຈຳກັດສໍາລັບການບໍາລຸງຮັກສາອຸປະກອນ. • ການນໍາບ້ານບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການຕິດຕາມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ບໍ່ມີບົດບາດໃນການຮັກສາຜືນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ. • ການຄຸ້ມຄອງໂທລະສັບທີ່ຈຳກັດ ແລະ ສະພາບເສັ້ນທາງທີ່ຫຍຸ້ງຍາກສາມາດຈຳກັດການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການເຕືອນໄພໃຫ້ກັບບ້ານທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ. • ການພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ຄວາມເຕືອນອາດເປັນເຕັກນິກເກີນໄປສໍາລັບຜູ້ໃຊ້ຫຼາຍຄົນ ໂດຍສະເພາະຕົວແທນຂອງຊຸມຊົນ. • ຂາດພະນັກງານທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງພຽງພໍໃນການຕີຄວາມພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ. • ມີຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ຂາດຄວາມຊັດເຈນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂອງພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພໃນເມືອງ. ຂໍ້ມູນລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າແມ່ນບໍ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນບັນດາປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. • ບໍ່ມີກິນໄກໃນການກວດສອບວ່າໄດ້ຮັບການເຕືອນໄພໃນລະດັບບ້ານ, ສື່ສານກັບປະຊາຊົນ, ແລະ ວິທີການແລະ ຖ້າຫາກວ່າຂໍ້ມູນຂ່າວສານໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້. • ຊ່ອງຫວ່າງມີຢູ່ໃນຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊຸມຊົນກ່ຽວກັບບົດບາດສະເພາະຂອງອົງການວິຊາການໃນການສະໜອງການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ຂໍ້ຄວາມ.
ຄວາມສາມາດໃນການຮັບມື	<ul style="list-style-type: none"> • ບໍ່ມີຂັ້ນຕອນທີ່ໄປຢູ່ຂັ້ນບ້ານເພື່ອຮັບມືກັບໄຟນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄຟແຫ້ງແລ້ງ. • ຂາດຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມຮູ້ທົ່ວໄປກ່ຽວກັບວິທີຮັບມືກັບໄຟແຫ້ງແລ້ງ ລວມທັງການອະນຸລັກນໍ້າໃນການຜະລິດກະສິກໍາ. • ຄວາມຮັບຮູ້ຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການກຽມພ້ອມຕໍ່ກັບໄຟແຫ້ງແລ້ງແມ່ນມີຈຳກັດ. • ການແຊກແຊງເບື້ອງຕົ້ນບໍ່ພຽງພໍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄຟແຫ້ງແລ້ງ (ເຊັ່ນ: ການປະຕິບັດທີ່ຄາດໄວ້)

3. ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2025-2029

3.1 ເປົ້າໝາຍ

ແຜນປະຕິບັດງານ 5 ປີ (2025-2029) ເປັນການນໍາສະເໜີເມືອງເຊໂປນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການຮັບມືກັບສະພາບພູມິອາກາດຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.

3.2 ຈຸດປະສົງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ແຜນປະຕິບັດງານຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວໄດ້ໂດຍການປະຕິບັດຕາມ 5 ຈຸດປະສົງດັ່ງນີ້:

- 1) ຍົກສູງໃນການປຸກຈິດສໍານຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ແລະ ປັບປຸງຄວາມພ້ອມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືຂອງຊຸມຊົນ
- 2) ປັບປຸງການພະຍາກອນຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ການບໍລິການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ
- 3) ປົກປັກຮັກສາ, ຝືນຝູ່ແລະການຄຸ້ມຄອງໜ້າທີ່ແລະການບໍລິການຂອງລະບົບນິເວດ
- 4) ຮັບປະກັນນໍ້າສໍາລັບໄພແຫ້ງແລ້ງ
- 5) ປັບປຸງການປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ.

ການດໍາເນີນງານໃນແບບທີ່ເປັນໂຄງສ້າງ ແລະ ບໍ່ແມ່ນໂຄງສ້າງໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນສໍາລັບຕົວເມືອງເພື່ອແກ້ໄຂຈຸດປະສົງ 5 ຢ່າງຂ້າງເທິງນີ້. ຕາຕະລາງທີ 4 ໄດ້ອະທິບາຍລາຍລະອຽດຂອງແຕ່ລະຈຸດປະສົງ ພ້ອມກັບການປະເມີນງົບປະມານສໍາລັບການປະຕິບັດງານຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍໃນໄລຍະຂອງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 2025-2029. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດັ່ງກ່າວໄດ້ສະແດງລາຍລະອຽດໄວ້ໃນຕາຕະລາງທີ 6. ການລົງທຶນດ້ານຝືນຖານໂຄງລ່າງໄດ້ຖືກຄາດຄະເນສໍາລັບເມືອງໄດ້ສະແດງໄວ້ໃນຕາຕະລາງທີ 5. ແຜນປະຕິບັດງານ (2025-2029) ສະເໜີໃຫ້ກວມເອົາສ່ວນໜຶ່ງຂອງຄວາມຕ້ອງການລົງທຶນດ້ານຝືນຖານໂຄງລ່າງ. ຊ່ອງຫວ່າງໃນການລົງທຶນດ້ານຝືນຖານໂຄງລ່າງສາມາດກວມເອົາໄດ້ໂດຍຜ່ານການສະໜອງທຶນເພີ່ມເຕີມໃນໄລຍະແຜນປະຕິບັດງານນີ້ ຫຼື ສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນການປະຕິບັດຕໍ່ໄປຫຼັງຈາກປີ 2029.

ຂໍ້ສະເໜີສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ງົບປະມານ ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍການປົກປັກຮັກສາສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ດັ່ງຜົນການສຶກສາ 2 ບົດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- 1) ຄໍາແນະນໍາການລົງທຶນດ້ານຝືນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງສໍາລັບບ້ານເປົ້າໝາຍໃນເຂດອາງຮັບນໍ້າເຊບັ້ງຫຽງ (ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາ Alluvium and Hydrotech, 2024a). ຄໍາແນະນໍາການລົງທຶນໃສ່ຝືນຖານໂຄງລ່າງຂອງບ້ານດົງເມືອງ, ເພຍກາ ແລະ ສີວິໄລ ແມ່ນໄດ້ສະແດງໄວ້ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ຂ.
- 2) ຄໍາແນະນໍາການລົງທຶນສໍາລັບການປັບປຸງດ້ານເຄືອຂ່າຍອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ການປັບປຸງລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າສໍາລັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາ Alluvium and Hydrotech, 2024b).

ໃນໄລຍະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດງານ ມັນເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ການຈັດລໍາດັບຄວາມສໍາຄັນ ໃນເມືອງໄດ້ຮັບການຊີ້ນໍາໂດຍແຜນທີ່ຝືນທີ່ຂອງຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (Antea, 2024), ເຊິ່ງດຽວກັນກັບມາດຕະການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.

ຈຸດປະສົງຂອງການລົງທຶນໃນແຜນປະຕິບັດງານບໍ່ໄດ້ກວມເອົາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງບຸກຄະລາກອນພາຍໃນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ຮັບຜິດຊອບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ສັນນິຖານວ່າ ໜ້າທີ່ການຈັດສິ່ງນີ້ຖືວ່າກວມເອົາແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ບຸກຄະລາກອນຂອງອົງການຫຼັກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.

ຕາຕະລາງທີ 4. ເປົ້າໝາຍແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄາດຄະເນງົບປະມານສໍາລັບເມືອງເຊໂປນ

ຈຸດປະສົງ	ລາຍລະອຽດ	ຄາດຄະເນ ງົບປະມານ (ໂດລາ)	ໝາຍເຫດ
ຍົກສູງການປຸກຈິດສໍາ ນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພ ແຫ້ງແລ້ງ, ປັບປຸງຄວາມ ພ້ອມ ແລະ ຄວາມ ສາມາດໃນການຕອບສະ ໜອງຂອງຊຸມຊົນ.	<ul style="list-style-type: none"> ສ້າງຈິດສໍານຶກດ້ານຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວ ກັບຄວາມສ່ຽງໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ແລະ ຜົນ ກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕໍ່ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ), ລວມທັງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການ ເຕືອນໄພທີ່ສົ່ງໂດຍອົງການທີ່ຮັບຜິດຊອບ. ປັບປຸງຄວາມພ້ອມຂອງພາກລັດ ແລະ ສະຖາບັນເພື່ອຮັບມື ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ລວມທັງການເຂົ້າເຖິງ ອຸປະກອນ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກທີ່ຈໍາເປັນໃນ ເວລາເກີດເຫດສຸກເສີນ. 	\$230,000	100,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍ ສໍາລັບການສ້າງໂຄງ ລ່າງພື້ນຖານ
ປັບປຸງການພະຍາກອນ ຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ການບໍລິການເຕືອນໄພ ລ່ວງໜ້າ	<ul style="list-style-type: none"> ຍົກລະດັບໂຄງສ້າງພື້ນຖານທີ່ສະໜອງການພະຍາກອນ ແລະ ການເຕືອນໄພ ປັບປຸງການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຕໍ່ກັບຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ 	\$370,000	210,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍ ສໍາລັບການສ້າງໂຄງ ລ່າງພື້ນຖານ
ປົກປັກຮັກສາ, ຝຶນຝູ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລະບົບ ນິເວດ ແລະ ການ ບໍລິການ	<ul style="list-style-type: none"> ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ປັບປຸງ ການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ (ເຊັ່ນ: ທັງນໍ້າຖ້ວມ, ດິນຊຸ່ມ, ໜອງ, ແມ່ນໍ້າ, ເຂດແຄມຝັ່ງ, ປ່າໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ) ເພື່ອຍືນ ຍົງທາງດ້ານອຸທິກກະສາດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ເຊັ່ນ: ການປ້ອງກັນ ກະແສນໍ້າ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມສູງສຸດ) ລວມເອົາການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດກ່ຽວກັບການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ ແລະ ການປະຕິບັດ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງເຂົ້າໃສ່ກັນ 	\$1,040,000	\$775,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍ ສໍາລັບການສ້າງໂຄງ ລ່າງພື້ນຖານ
ຮັກສາຄວາມປອດໄພ ຂອງນໍ້າສໍາລັບໄພ ແຫ້ງແລ້ງ	<ul style="list-style-type: none"> ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂັ້ນບ້ານໃນການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ໃນຂອບເຂດບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນອ່າງຮັບນໍ້າສໍາລັບໄພ ແຫ້ງແລ້ງ ແນໃສ່ອ່າງຮັບນໍ້າດື່ມ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າ ປະປາພາຍໃນບ້ານ, ເນື້ອທີ່ສວນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ລ່ຽງສັດ (ເຊັ່ນ: ອ່າງເກັບນໍ້າຂອງຊຸມຊົນ, ອ່າງເກັບນໍ້າຝົນ ໃນຄົວເຮືອນ, ເຄື່ອງກອງນໍ້າ, ໜອງນໍ້າຊຸມຊົນ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງການສະໜອງນໍ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ນໍ້າ ໃຕ້ດິນ ແລະ ເຄື່ອງສູບນໍ້າ). 	\$1,545,000	1,000,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍ ສໍາລັບການສ້າງໂຄງ ລ່າງພື້ນຖານ
ປັບປຸງການປ້ອງກັນໄພ ນໍ້າຖ້ວມ	<ul style="list-style-type: none"> ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂັ້ນບ້ານໃນການສ້າງໂຄງລ່າງໃນຂອບ ເຂດບ້ານເພື່ອປ້ອງກັນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ (ເຊັ່ນ: ຊ່ອງທາງນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ອ່າງ ເກັບນໍ້າ). 	\$1,500,000	1,000,000 ໂດລາ ແມ່ນຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍ ສໍາລັບການສ້າງໂຄງ ລ່າງພື້ນຖານ
ທັງໝົດ		\$4,685,000	

ຕາຕະລາງທີ 5. ການຄາດຄະເນການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງເມືອງໃນໄລຍະ 2025-2029

ຈຸດປະສົງ	ຕົວຢ່າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ	ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ບ້ານ (USD)	ຈຳນວນບ້ານ	ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດໃນເມືອງ (USD)	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສະເໜີສຳລັບຊ່ວຍປີ 2025-2029 (USD)
ປັບປຸງຄວາມພ້ອມແລະຄວາມສາມາດໃນການຕອບໂຕ້ຂອງຊຸມຊົນ	ຜືນທີ່ອົບພະຍົບນ້ຳຖ້ວມ ແລະລະບົບຂົນສົ່ງ	\$2,000	105	\$210,000	\$100,000
ປັບປຸງການພະຍາກອນ ແລະ ບໍລິການແຈ້ງເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ	ອຸປະກອນສື່ສານ ແລະ ຕິດຕາມສະພາບອາກາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດ	\$15,000	28	\$420,000	\$210,000
ປົກປ້ອງ, ຜືນຝຸ, ແລະ ຄຸ້ມຄອງການບໍລິການຂອງລະບົບນິເວດ	ວຽກງານປົກປ້ອງ ຫຼື ປັບປຸງສະພາບດິນທາມ, ຜືນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ແຄມຝັ່ງແມ່ນ້ຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຜືນທີ່ກັກກັນນ້ຳ	\$25,000 - \$50,000	105	\$2,625,000 - \$5,250,000	\$775,000
ຮັບປະກັນນ້ຳສຳລັບລະດູແລ້ງ	ນ້ຳສ້າງຊຸມຊົນ, ຖັງນ້ຳຝົນລະດັບຄົວເຮືອນ, ເຄື່ອງກອງນ້ຳ, ອ່າງເກັບນ້ຳຊຸມຊົນ ແລະ ອື່ນໆ	\$35,000 - \$50,000	105	\$3,675,000 - \$5,250,000	\$1,000,000
ປັບປຸງການປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມ	ຄອງລະບາຍນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ຜືນທີ່ຫຼຸດຜ່ອນປະລິມານນ້ຳຖ້ວມ	\$50,000	28	\$1,400,000 -	\$1,000,000
	ການສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງແຄມຝັ່ງແມ່ນ້ຳ	\$500,000	4	\$2,000,000	

ຕາຕະລາງທີ 6. ແຜນງານ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ສຳລັບເມືອງເຊໂປນ (2025-2029)

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປ1	ປ2	ປ3	ປ4	ປ5	
ຈຸດປະສົງ 1: ຍົກສູງການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ປັບປຸງຄວາມພ້ອມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຕອບສະໜອງຂອງຊຸມຊົນ.										
1	ຍົກສູງການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງ	ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ວິດີໂອ, ສຽງ, ໂປສເຕີ, ເອກະສານກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ລວມທັງຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຜ້າອາກາດ).	ມ/ບ	ຮສສ, ກຊສ		X	X	X	X	30,000
2		ດຳເນີນຂະບວນການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການສຶກສາສາທາລະນະຢ່າງລວມ ແລະ ເຂົ້າເຖິງສຳລັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (ເຊັ່ນ: ແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ສູງອາຍຸ, ຜູ້ບໍ່ຮູ້ໜັງສື, ແລະ ຄົນພິການ).	ບ	ຮສສ / ກຊສ		X	X	X	X	30,000
3	ການກຽມພ້ອມແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຕອບໂຕ້	ສະໜັບສະໜູນການສ້າງແຜນຮັບມືກັບໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ ແລະ ກອງທຶນຕອບໂຕ້ໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ. ປະຕິບັດການຝຶກຊ້ອມ ແລະ ຈຳລອງສະຖານະການເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ຕາມແຜນກຽມພ້ອມຮັບມືກັບໄພພິບັດຂັ້ນເມືອງ.	ມ/ບ	ຮສສ, ຄພຊ		X		X		50,000
4		ສ້າງມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດການຕອບໂຕ້ໄພພິບັດຂັ້ນບ້ານ (SOP).	ບ	ຮສສ, ກຊສ		X	X	X		20,000
5		ກຳນົດ, ກວດສອບ ແລະ ການວາງແຜນການສະກັດກັ້ນຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ (ເຊັ່ນ: ການແຈກຢາຍແນວພັນພືດທີ່ທົນທານຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ການສະໜອງອາຫານສັດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສຸຂະພາບ, ຫຼື ການແຈກຢາຍເງິນສົດກ່ອນທີ່ຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງຈະປະກົດຜິດເປັນຈິງສຳລັບຄົວເຮືອນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ)	ບ	ກຊສ	X	X				100,000
ຈຸດປະສົງ 2: ປັບປຸງການພະຍາກອນຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ການບໍລິການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ										

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
6	ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດຂອງ ສະຖາບັນ	ກຳນົດໜ້າທີ່, ພາລະບົດບາດ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກົນໄກ ການປະສານງານທີ່ຈະແຈ້ງໃຫ້ແກ່ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ ພະຍາກອນ ແລະ ການເຕືອນໄພອັນຕະລາຍ (ລວມທັງກົນໄກ ການຕອບໂຕ້ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ 2 ຝ່າຍ ແລະ ການ ລາຍງານຕົວຈິງຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ເຕືອນໄພລະດັບຊາດ).	ມ	ກຊສ-ກອຕ, ກຕສ, ຮສສ		X	X	X		30,000
7		ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ດຳເນີນເຄືອຂ່າຍອາສາສະໝັກ ແລະ ພາກເອກະ ຊົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຜີຍແຜ່ ແລະ ສື່ສານເຕືອນໄພ ລ່ວງໜ້າ.	ມ	ກຊສ, ຮສສ, ຖວທ		X	X	X		15,000
8		ການຈັດສັນພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການຕິດຕາມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຖ່າຍທອດຂ່າວ ພະຍາກອນ ແລະ ເຕືອນໄພຈາກສູນກາງ.	ມ	ກຊສ-ກອຕ			X	X		30,000
9	ຍົກສູງປະສິດທິຜົນຂອງ ການບໍລິການເຕືອນໄພ ລວມທັງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງລະບົບ ເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ	ດຳເນີນການສຶກສາເພື່ອເຂົ້າໃຈເຖິງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເຖິງ ການເຕືອນໄພພາຍໃນເມືອງ.	ມ	ພຊສ	X					15,000
10		ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ຄວາມເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າມາດຕະຖານ ແບບງ່າຍດາຍ.	ມ	ກຊສ		X	X			15,000
11		ອັບເກຣດ ຫຼືສະໜອງອຸປະກອນ/ເຄື່ອງມືເຕືອນໄພໃໝ່ (ເຊັ່ນ: ໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານການສື່ສານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ (ICT), ລຳໂພງສາທາລະນະ, ແລະອື່ນໆ).	ມ/ບ	ກຊສ, ກຕສ			X	X	X	140,000
12		ບົວລະບັດຮັກສາໂຄງສ້າງພື້ນຖານຂອງລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ.	ມ/ບ	ພຊສ			X	X	X	20,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
13		ດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສາທິດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊາວບ້ານເປັນປະຈຳ 1 ປີ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	20,000
14	ຍົກລະດັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງອຸທິກກະສາດ	ພັດທະນາຂໍ້ແນະນຳສຳລັບການອຸຕຸນິຍົມແລະລະບົບການເຕືອນໄພ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					15,000
15		ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງການຕິດຕາມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາໄດຍການຕິດຕັ້ງສະຖານີໃຫມ່ບ່ອນທີ່ມີຊຸ່ງຫວ່າງ. ຍົກລະດັບ ຫຼື ສ້ອມແປງອຸປະກອນອຸທິກກະສາດຕາມຄວາມຕ້ອງການ.	ມ	ກຊສ		X		X		70,000
ຈຸດປະສົງ 3: ປົກປັກຮັກສາ, ພື້ນຜູ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ ແລະ ການບໍລິການ										
16	ປະຕິບັດການພື້ນຜູ້ປ່າໄມ້ ແລະການພື້ນຜູ້ຜິດຄຸມໜ້າດິນ	ປົກປັກຮັກສາແລະພື້ນຜູ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ (ໂດຍການປູກຕົ້ນໄມ້ພື້ນເມືອງແລະພືດຜູ້ມແລະໂດຍການແປງເຂດ) ເພື່ອໃຫ້ຄວາມຍືນຍົງຂອງໜ້າທີ່ອຸ່ນຫະມູມແລະການບໍລິການລະບົບນິເວດ.	ມ/ບ	ຫກປ		X	X	X	X	300,000
17		ນຳໃຊ້ເຕັກນິກການປູກພືດທີ່ເຫມາະສົມ, ລວມທັງການກະຈາຍແກ່ນ, ການປູກເບ້ຍ, ແລະການພື້ນຜູ້ທຳມະຊາດ.	ມ/ບ	ຫກປ		X	X	X	X	75,000
18		ຕິດຕາມແລະຮັກສາພືດທີ່ພື້ນຜູ້ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນສຳເລັດໃນໄລຍະຍາວ.	ມ/ບ	ຫກປ			X	X	X	50,000
19	ປົກປັກຮັກສາອ່າງເກັບນ້ຳແລະແຫຼ່ງນ້ຳສຳຄັນຂອງບ້ານ	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຂົວຂ້າມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳຂອງໃນເຂດອ່າງເກັບນ້ຳໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອປົກປ້ອງຄຸນນະພາບນ້ຳຈາກຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ຫຼືກລ້ຽງການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າໃນອ່າງນ້ຳຂອງທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ		X	X	X		100,000
20		ການປັກຫຼັກໝາຍ ແລະ ສ້າງເຂດກັນໄພອ້ອມອ່າງຮັບນ້ຳຂອງບ້ານ ເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມວຸ້ນວາຍຂອງທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ		X	X	X	X	100,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
21	ຝື້ນຝຸ່ນລະບົບແຄມສາຍນ້ຳ ແລະແມ່ນ້ຳ	ປັບປຸງສະພາບ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດເກັບຮັກສາອ່າງເກັບນ້ຳ (ລວມທັງໜອງງົວ, ດິນທາມ, ທະເລສາບ ແລະ ໜອງນ້ຳ) ທີ່ຍືນຍົງຂອງຊຸມຊົນບ້ານ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	100,000
22		ຝື້ນຝຸ່ນຮູບແບບການລະບາຍນ້ຳທຳມະຊາດ ແລະ ສະພາບຂອງສາຍນ້ຳທີ່ຊຸດໂຊມ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	50,000
23	ວາງແຜນ ແລະ ສ້າງກົດລະບຽບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	ດຳເນີນໂຄງການລວມເອົາຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມເຂົ້າໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍພິຈາລະນາທາງເລືອກໃນການຈຳກັດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງນ້ຳຖ້ວມ, ລະບຽບການສຳລັບການອອກແບບອາຄານທີ່ທົນທານຕໍ່ນ້ຳຖ້ວມ, ການຍົກຍ້າຍໂຄງລ່າງຝື້ນຖານ (ເຊັ່ນ: ເຮືອນ, ອາຄານແລະຊັບສິນທີ່ສຳຄັນຂອງບ້ານ) ແລະການຄຸ້ມຄອງຕາມກົດໝາຍສຳລັບຝື້ນທີ່ນ້ຳຖ້ວມ. ຝື້ນທີ່ ແລະປ່ອນປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມ (ເຊັ່ນ: ໜອງນ້ຳ).	ມ	ກຊສ		X		X		30,000
24		ດຳເນີນໂຄງການລວມເອົາຄວາມສ່ຽງໄພແຫ້ງແລ້ງເຂົ້າໃນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໂດຍການພິຈາລະນາທາງເລືອກຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການປົກປ້ອງ (ແລະການກຳນົດເຂດແດນ) ອ່າງເກັບນ້ຳຂອງບ້ານ (ເຊັ່ນ: ລຳນ້ຳຂະໜາດນ້ອຍແລະແຫຼ່ງນ້ຳ).	ມ	ກຊສ			X		X	30,000
25		ກຳນົດເຂດອະນຸລັກໂດຍການດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງແມ່ນ້ຳ/ເຂດດິນທາມ/ນ້ຳທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມກັບປະຊາຄົມທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ	X	X				10,000
26	ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ	ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຮອບດ້ານກ່ຽວກັບການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການປັບຕົວຕາມລະບົບນິເວດ ແລະ ການຝື້ນຝຸ່ນລະບົບນິເວດ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					30,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
27		ພັດທະນາແລະປະຕິບັດອະນຸສັນຍາສໍາລັບພະນັກງານໃນການປະຕິບັດແຜນການ.	ມ/ບ	ພຊສ	X					15,000
28		ຝຶກອົບຮົມ/ຈັດກອງປະຊຸມສໍາລັບພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					15,000
29		ຝຶກອົບຮົມ, ໂຄສະນາປຸກຈິດສໍານຶກ ແລະ ແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ.	ມ/ບ	ກຊສ			X		X	20,000
30	ໂຄສະນາວຽກງານການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ຍົກສູງການປຸກຈິດສໍານຶກ	ສົ່ງເສີມແລະການຂະຫຍາຍຊ່ອງທາງການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ທາງໂທລະພາບ, ວິທະຍຸ, ຢູທູບ, ແຊກແຊງເຂົ້າໃນການບັນຍາຍຂອງໂຮງຮຽນແລະຊ່ອງທາງສື່ມວນຊົນອື່ນໆ.	ມ/ບ	ກຊສ	X	X	X	X	X	10,000
31		ແຂ່ງຂັນວິດີໂອ, ຄລິບສັ້ນ ແລະການສະແດງລະຄອນກ່ຽວກັບການຮັກສາອ່າງແມ່ນໍ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ		X	X	X	X	10,000
32		ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສໍາຫຼວດສະຖານທີ່ສໍາຄັນທາງທໍາມະຊາດ ສໍາລັບການອະນຸລັກອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ເພື່ອການພັກຜ່ອນຢ່ອນອາລົມ (ຢ່າງປ່າ/ເສັ້ນທາງທໍາມະຊາດ) ແລະ ສະໜັບສະໜູນວັດທະນະທໍາຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ.	ມ/ບ	ກຊສ		X				15,000
33	ໂຄສະນາການເຊື່ອມໂຍງການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງເຂົ້າກັບວັດທະນະທໍາໃນ	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານວຽກເຮັດງານທໍາຖາວອນສໍາລັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.	ບ	ກຊສ/ ພຊສ			X		X	20,000
34		ຫັດສະນະສຶກສາ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນໃຫ້ແກ່ຜູ້ນໍາຊຸມຊົນ.	ມ/ບ	ກຊສ				X		30,000
35		ສ້າງໂຄງການສາທິດດ້ານການວາງແຜນແບບເສດຖະກິດໝູນວຽນສໍາລັບຊຸມຊົນ.	ບ	ກຊສ		X	X			30,000
ຈຸດປະສົງທີ 4: ຮັກສາຄວາມປອດໄພຂອງນໍ້າສໍາລັບໄພແຫ້ງແລ້ງ										

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)	
					2025-2029						
					ປ1	ປ2	ປ3	ປ4	ປ5		
36	ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ແລະການສຳຫຼວດ ແຫຼ່ງນໍ້າ	ສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດອົງປະກອບຫຼັກຂອງການດຳລົງຊີວິດໃນ ຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງໃນທົ່ວເມືອງ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					100,000	
37		ສຳຫຼວດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຊັບພະຍາກອນນໍ້າລວມທັງນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະລະບົບນໍ້າຫນ້າດິນ ເຊັ່ນ: ຫນອງແລະສາຍນໍ້າ (ລວມທັງ ຄຸນນະພາບນໍ້າ).	ມ/ບ	ກຊສ	X					100,000	
38	ທາງເລືອກທາງວິສະວະ ກຳ ແລະການລົງທຶນດ້ານ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ	ດຳເນີນການສຶກສາທາງເລືອກດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອ ຮັບປະກັນນໍ້າໃຫ້ແກ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ (ເຄື່ອງຕົ້ມ, ການນຳໃຊ້ພາຍ ໃນປະເທດ, ການລ້ຽງສັດ, ແລະ ກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ). ທາງ ເລືອກຕ່າງໆສາມາດປະກອບມີອ່າງເກັບນໍ້າຂອງຊຸມຊົນ, ຖັງນໍ້າ ຝົນໃນຄົວເຮືອນ, ເຄື່ອງກອງນໍ້າ, ຫນອງນໍ້າຊຸມຊົນ ແລະໂຄງ ສ້າງພື້ນຖານການສະໜອງນໍ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ເຊັ່ນ: ນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະປ້ານໍ້າໃນແມ່ນໍ້າ). ກຳນົດໂຄງການບຸລິມະສິດຂອງເມືອງ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					100,000	
39		ດຳເນີນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ສຳລັບໂຄງການບຸລິມະສິດ.	ບ	ກຊສ		X				100,000	
40		ໂດຍອີງໃສ່ການສຶກສາຂ້າງເທິງ, ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດບັນດາໂຄງການບຸລິມະສິດ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກສາ ຫາລື ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາຄະນະຮັບຜິດຊອບ ທ້ອງຖິ່ນ.	ບ	ກຊສ			X	X	X	X	1,000,000
41		ຕິດຕາມໂຄງການກັບໜ່ວຍງານທ້ອງຖິ່ນ.	ມ/ບ	ພຊສ				X	X	X	50,000
42	ການຮ່ວມມື ແລະການ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ	ການສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນແລະການມີ ສ່ວນຮ່ວມກ່ຽວກັບການລົງທຶນທີ່ສຳຄັນ.	ມ/ບ	ກຊສ			X	X	X	X	30,000
43		ດຳເນີນການສ້າງຄວາມສາມາດໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາລະບົບເກັບນໍ້າ ແລະ ສະໜອງນໍ້າ (ລວມທັງການ	ບ	ກຊສ/ພຊສ				X	X		30,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປີ1	ປີ2	ປີ3	ປີ4	ປີ5	
		ເກັບກ່ຽວນໍ້າຝົນໃນຄອບຄົວ, ແລະ ລະບົບຊຸດຄື້ນນໍ້າໃຕ້ດິນຕາມບ້ານ, ລະບົບນໍ້າ ແລະ ຊົນລະປະທານ).								
44		ດໍາເນີນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າສໍາລັບການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນຄົວເຮືອນລວມທັງການນໍາໃຊ້ອຸປະກອນການກັ່ນຕອງ.	ບ	ກຊສ			X	X		15,000
45		ສ້າງກົນໄກຮ່ວມມື ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ (ບົດຮຽນ) ລະຫວ່າງບັນດາອົງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ.	ມ	ກຊສ					X	20,000
ຈຸດປະສົງ 5: ປັບປຸງການປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ										
46	ທາງເລືອກທາງວິສະວະກຳ ແລະການລົງທຶນດ້ານຜື່ນຖານໂຄງລ່າງ	ດໍາເນີນການສຶກສາຄວາມຕ້ອງການ ແລະທາງເລືອກ (ໂດຍມີການຈັດລຳດັບຄວາມສໍາຄັນ) ສໍາລັບໂຄງສ້າງຜື່ນຖານປ້ອງກັນໄຟນໍ້າຖ້ວມຂອງບ້ານ ລວມທັງຂັ້ນບ້ານ, ຊ່ອງທາງນໍ້າຖ້ວມ ແລະລະບົບປ້ອງກັນໄຟນໍ້າຖ້ວມ. ກຳນົດໂຄງການບຸລິມະສິດຂອງເມືອງ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					100,000
47		ດໍາເນີນການສຶກສາຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການເລືອກເຜີ້ນ (ໂດຍມີການຈັດລຳດັບຄວາມສໍາຄັນ) ໃນການຮັກສາສະຖຽນລະພາບຂອງແຄມຝັ່ງແມ່ນໍ້າ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາຜື່ນຖານໂຄງລ່າງຂອງໜູ່ບ້ານຈາກການເຊາະເຈື່ອນ. ກຳນົດໂຄງການບຸລິມະສິດຂອງເມືອງໃນຜື່ນທີ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງສຸດ.	ມ/ບ	ກຊສ	X					50,000
48		ດໍາເນີນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ສໍາລັບໂຄງການບຸລິມະສິດ.	ບ	ກຊສ	X	X				100,000
49		ໂດຍອີງໃສ່ການສຶກສາຂັ້ນເທິງ, ໄດ້ຮັບການອອກແບບ ແລະ ປະຕິບັດບັນດາໂຄງການບຸລິມະສິດ ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກສາຫາລື ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບທ້ອງຖິ່ນ	ບ	ກຊສ		X	X	X	X	1,000,000
50		ຕິດຕາມໂຄງການກັບໜ່ວຍງານທ້ອງຖິ່ນ	ມ/ບ	ພຊສ			X	X	X	200,000

ລຳດັບ	ຫົວຂໍ້	ແຜນປະຕິບັດ	ລະດັບ ມ- ເມືອງ ບ-ບ້ານ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼັກ	ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ					Estimated budget (\$)
					2025-2029					
					ປ1	ປ2	ປ3	ປ4	ປ5	
51	ການຮ່ວມມື ແລະການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ	ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ກັບພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນແລະການມີສ່ວນຮ່ວມກ່ຽວກັບການລົງທຶນທີ່ສໍາຄັນ.	ມ/ບ	ກຊສ		X	X	X	X	30,000
52		ສ້າງກົນໄກຮ່ວມມື ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ (ຖອດຖອນບົດຮຽນ) ລະຫວ່າງບັນດາອົງການ ແລະ ຝາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ.	ມ	ກຊສ						X
Total										\$4,685,000

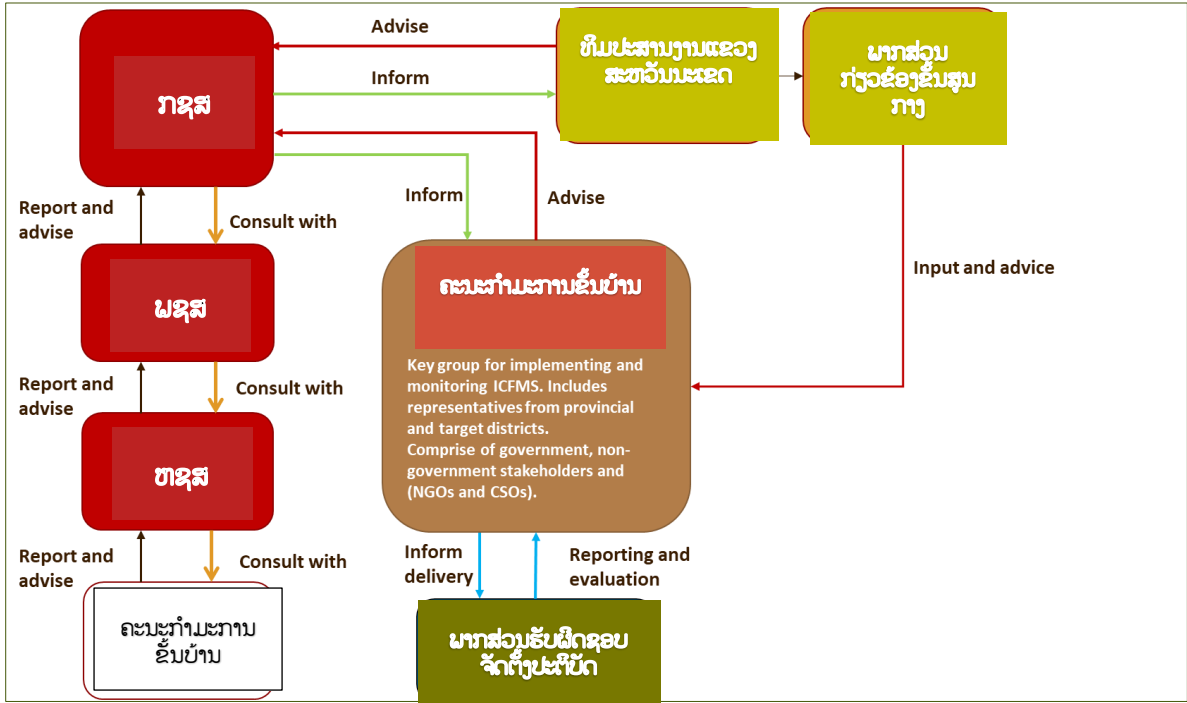
3.3 ກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຊຸດແຜນ ICFMS ເມືອງເຊໂປນນີ້ ໄດ້ກຳນົດການດຳເນີນການສຳລັບເມືອງເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມແລະໄພແຫ້ງແລ້ງ. ການປະຕິບັດບັນດາການດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຊີ້ນຳນຳພາ ແລະ ການຮ່ວມມືຈາກບັນດາກະຊວງ ທັງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ.

ກຊສ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼາຍຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ICFMS ລວມທັງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ການປ້ອງກັນໄພນ້ຳຖ້ວມ, ການຕິດຕາມອຸທິກກະສາດ ແລະ ການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວາມສຳເລັດຂອງ ICFMS ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບປະສິດທິພາບຂອງ ກຊສ ໃນການຈັດປະຊຸມ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ປະສານງານທັງຫມົດຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການອອກແບບ, ການຈັດສິ່ງ ແລະ ການລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນທີ່ນຳສະເໜີດັ່ງກ່າວ.

ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຄວາມສ່ຽງຂອງການເຊື່ອມໂຍງແລະການປະສານງານຂອງຂະແໜງການ, ກອບການປະສານງານສອງຝ່າຍໄດ້ຖືກສະເໜີເພື່ອໃຫ້ເປັນພື້ນຖານໃນການປະສານງານລະຫວ່າງການປະຕິບັດແຜນ ICFMS (ຮູບທີ 10):

- ທີມງານຜູ້ປະສານງານທີ່ປະກອບດ້ວຍຜູ້ຕາງໜ້າຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນສູນກາງເພື່ອສະໜອງການຕິດຕາມຍຸດທະສາດລະດັບສູງແລະໃຫ້ຄຳແນະນຳໃຫ້ ກຊສ
- ຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານປະກອບດ້ວຍພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ຢູ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ເມືອງເປົ້າໝາຍ.

ຮູບທີ 10. ການຈັດລະບຽບການບົກຄອງ

ທີມງານຜູ້ປະສານງານ: ຈຸດປະສົງຂອງທີມງານປະສານງານແມ່ນເພື່ອໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈແລະການປະຕິບັດຂອງ ແຜນ ICFMS. ພາຍໃຕ້ການເປັນປະທານຂອງ ກຊສ ແລະ ລວມມີຜູ້ຕາງໜ້າຈາກຂັ້ນສູນກາງໃນການຄຸ້ມຄອງນ້ຳແລະອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ຕົວຢ່າງ: ກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້, ກະຊວງແຮງງານແລະສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີແລະການສື່ສານ, ກະຊວງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ແລະ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ). ທີມງານຜູ້ປະສານງານເຮັດໜ້າທີ່ການຕັດສິນໃຈໂດຍການເປັນເອກະສັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະຕິບັດແຜນ ICFMS.

ຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ: ຈຸດປະສົງຂອງຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນເພື່ອປະສານງານ ການເຄື່ອນໄຫວໃນຂັ້ນເທິງ, ສຶກສາ ແລະ ວິເຄາະ, ແລະ ການຮ່ວມມືຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດ ງານ. ນອກນີ້ຈະລວມເຖິງການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນ, ການທົບທວນຄືນການວິເຄາະແລະການປຶກສາຫາລືສະຫມອງຂອງການທຳທາຍການ ປະຕິບັດ. ຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແມ່ນເປັນປະທານໂດຍ ພຊສ ແລະຈະປະກອບດ້ວຍວິຊາການຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ເຊັ່ນ: ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງແຂວງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບດ້ານກະສິກຳ, ປ່າໄມ້, ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ວຽກງານຄົມມະນາຄົມສາທາລະນະ, ການຄຸ້ມຄອງໄຟຟ້າ, ແລະການສື່ສານ). ຄະນະຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານດັ່ງກ່າວສາມາດນຳໃຊ້ເປັນເວທີຕົ້ນຕໍໃນການລາຍງານແລະປະ ເມີນຜົນສຳເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດງານ.

4. ເອກະສານອ້າງອີງ

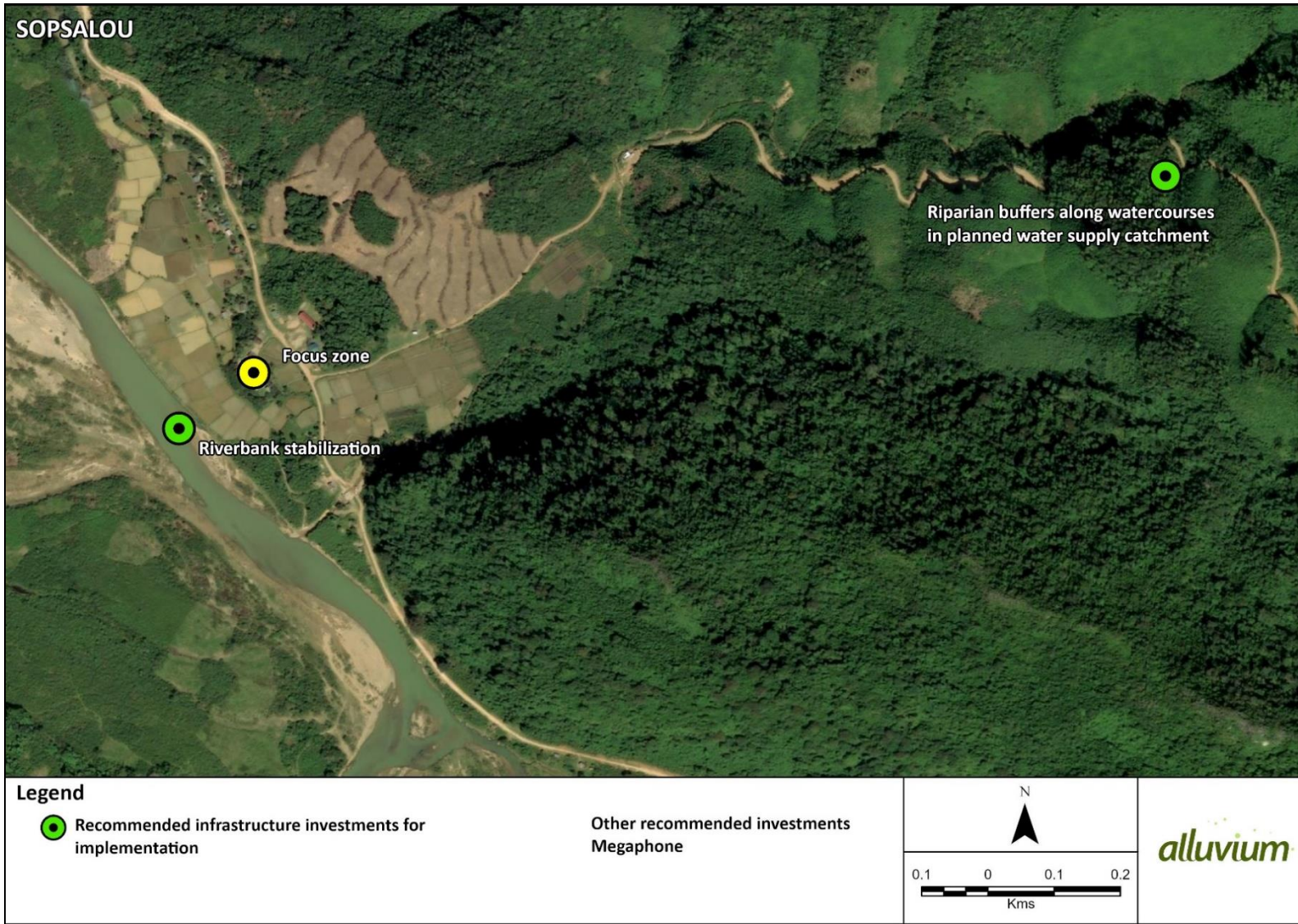
1. Agriculture and Forest District office (2024). Agriculture production planning for dry season for Songkhone District
2. Alluvium and Hydrotech Consulting, June 2024 (Final), Optioneering Report for flood and drought risk reduction in Xe Bang Hieng River Basin, Report prepared for UNDP and DWR for the Project: Technical support for enhancing climate resilience through ICM and EbA (RFP-005-2023).
3. Alluvium and Hydrotech Consulting, October 2024 (Final), Hydrometeorological Network Upgrades and Early Warning System Updates for Flood and Drought, Report prepared for UNDP and DWR for the Project: Technical support for enhancing climate resilience through ICM and EbA (RFP-005-2023).
4. Antea Group (2024). Technical Support for modelling and development of risk maps in Lao PDR. Report prepared for UNDP.
5. Songkhone district (2019) – 7th Expansion 5 years plan on social-economic development plan of Songkhone district
6. Department of Planning and Investment, Savannakhet Province (2022) - The 8th 5-Year Socio-Economic Development Plan (2021-2025) of Savannakhet Province.
7. IPCC, 2023: Climate Change 2023: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Core Writing Team, H. Lee and J. Romero (eds.)]. IPCC, Geneva, Switzerland, pp. 35-115, doi: 10.59327/IPCC/AR6-9789291691647.
8. Korea International Cooperation Agency (KOICA), 2024. Manufacture & installation of climate change adaptive flood forecasting and warning system in Xe Bang Hieng River Basin, Lao PDR
9. Mastrorillo, M., et al. (2016). Climate Change and its Impact on Southeast Asia. *Regional Environmental Change*, 16(2), 503-515.
10. Ministry of Natural Resources and Environment (2020). Climate Change Vulnerability Assessment in Lao PDR
11. Ministry of Natural Resources and Environment (2022) - Se Bang Hiang watershed management plan 2021-2025
12. Ministry of Natural Resources and Environment (2023) - National Strategy for Climate Change By 2030
13. Ministry of Natural Resources and Environment (2022) – Wetland management plan in Ramsa Se Champhon area
14. Ministry of Planning and Investment 2016) - National vision to 2030 and National Strategy on Social-Economic Development 10 year period (2016-2025)
15. MRC (2009) - Mekong River Commission. "Mekong Climate Change Adaptation Strategy."
16. MONRE (2022). Xe Banghieng River Basin Management Plan 2021-2025
17. Savannakhet Province Disaster Management Committee (2024). Disaster Risk Reduction Strategy in Savannakhet Province until 2035
18. Timmins, R. J. (2014). The significance of the Xe Champhone Ramsar site (Savannakhet province, Lao PDR) and its surroundings for biodiversity conservation: Results of bird and mammal surveys, and implication for Ramsar site boundary revision. Vientiane, Lao PDR: IUCN. 114pp.
19. United Nations Development Programme (UNDP), 2018. Five approaches to build functional early warning systems.
20. UNEP-UNDP-IUCN (2010) Making the Case for Ecosystem Based Adaptation: Building Resilience to Climate Change

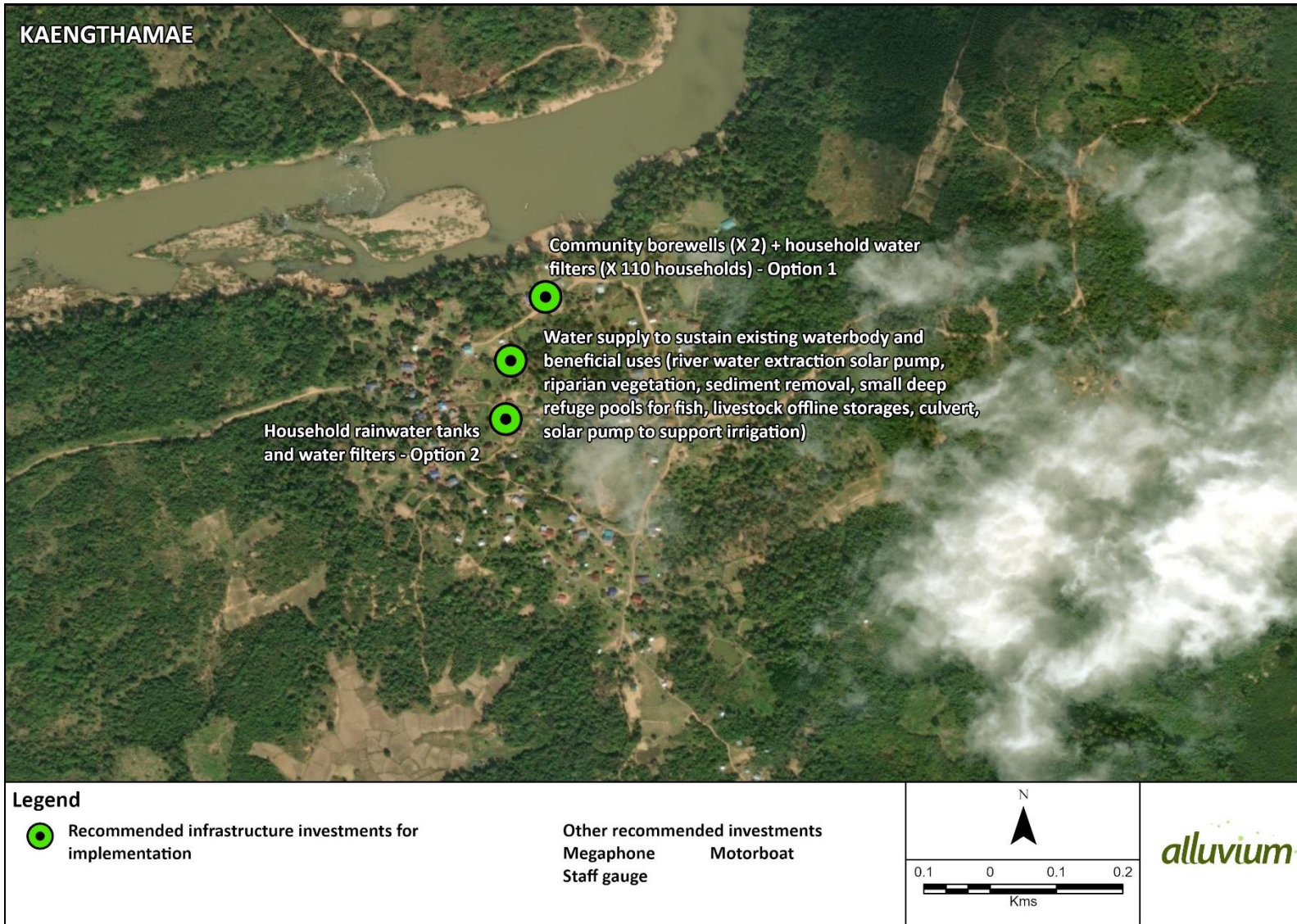
5. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ – ແຜນທີ່ນໍ້າຖ້ວມບ້ານເປົ້າໝາຍ

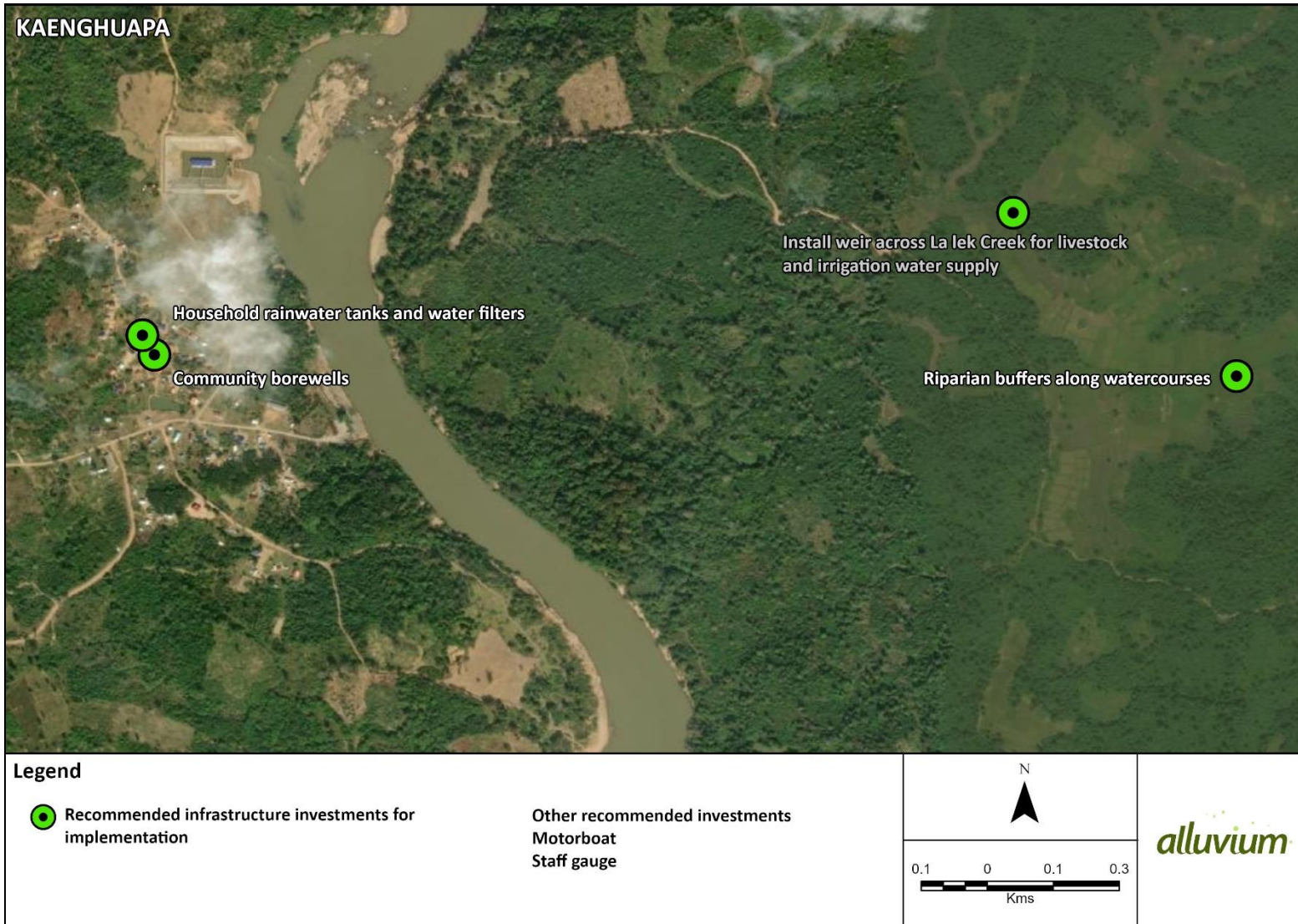
ຮູບທີ 11. ແຜນນໍາຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສໍາລັບບ້ານ ສົບລະລຸ

ຮູບທີ 12. ແຜນນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມຍືນຍານຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສຳລັບບ້ານ ສິບລະລູ

ຮູບທີ 13. ແຜນນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມຍືນຍານຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສຳລັບບ້ານ ແກ້ງທ່າແມະ

ຮູບທີ 14. ແຜນນຳຈຸດການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ສຳລັບບ້ານ ແກ້ງຫົວປາ

**ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ການປັບຕົວບົນພື້ນຖານລະບົບນິເວດ
ຫນ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການ
ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ (ກຊນ)
ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ກຊສ)**

 laoiwrn-eba.com

 iwrn.eba@gmail.com

 IWRM-EbA Project

 IWRM - EbA Project